

PRINOS

*Întîiul gînd ți se cuvîne ție,
Putere creatoare,
Tu care faci din patimi poezie
Cum zămislești din mlaștini stătătoare
O candelă de nufăr argintie
Din care-și urcă flăcările line
Feștilele de galbene stamine.*

*Întîiul dor ți se cuvîne ție,
întîiul dor de-a mă desface-n soare
Sub auria razelor ninsoare
Ca floarea unui crin
Cînd mugurul se sparge, de frumusețe plin.*

*întîiul cînt ți se cuvîne ție,
întîiul cînt cu care, — șoptit pe jumătate
Ca un suspîn de boare ce-n ramuri se destramă, —
M-a luluiț în poala-i de ierburi aromate
Natură mamă.*

*întîiul inn ți se cuvîne ție,
Putere creatoare, —
E-n el credința din copilărie
Și-o inimă tremurătoare.*

*Cînd roadele grădinilor se coc
în iunie, la-ntîiul verii foc,
Ușor inrumenite și brumate
Pe jumătate,*

*O vād pe mama, paznici fierbinte
A unei datini sfînte:
Cucernică adună-ntîiul rînd
De poame coapte*

*Și murmurînd
Icoanelor misterioase șoapte,
Tămîie îndelung și luminos
Al ramurilor pîrguit prin
Și iese ca și mine-n dimineți
Duminicale,
O Doamne-n cinstea rodniciei tale
Să-mpartă-ntîmplătorilor drumeți.*

din volumul
**CÂNTECELE
 PATRIEI**

PATRIA

*În mărul ce se pîrguie pe creangă
 Noi ți-am gustat pămîntul roditor.
 Din svonul dus pe cîmpuri de-o talangă
 Ți-am respirat nelămuritul dor.*

*E sinul tău de mamă plinea moale
 Și laptele domoalelor cirezi.
 Iubim albastrul fum în rotocoale
 Că tu ai fost deprinsă să visezi.*

*Ai frămîntat credinți nemuritoare
 În sîngele focșilor băieți,
 Care-au cules pe buze de fecioare
 Sărutul mîndrei tale frumuseți.*

*Profetic luminezi peste dezastre
 Cărări ce-n zări de răsărituri pier . . .
 La glasurile clopotelor noastre,
 Ne ridicăm cu tine către cer.*

*Îți lămurim pe lespezi de morminte
 Sculptatul graiu din timpul glorios,
 În straturile vechi de oseminte
 Îți numărăm al jertfelor prinos.*

*Trecutul adormit și viitorul
 În clipa care bate le-mpreuni:
 Când fericiți lipim la piept feciorul
 Îmbrățișăm într-însul pe străbuni.*

*Prin veacurile moarte-n suferință
Te-am ridicat în slăvi pe-al nostru scut
Și zămislim eterna ta ființă
Din fiecare trudă pusă-n lut.*

*Prin noi răsuflă-n marile elanuri,
Tu gemi când slngerările ne dor;
Ci-n vestejirea noastră dorm noianuri
De vieți ce-or înflori la vremea lor.*

*Sus cupa morții cu dureri amare!
Sorbind-o, te vom binecuvînta;
Ca riurile contopite-n mare,
Noi vom muri în nemurirea ta.*

MAGII

*V-ați făurit un vis de-acele
Ce-au fost aievea-n Canaan,
Străvechi tâlmăcitori de stele
Sub cerul din Iran.*

*Întinderea scîntîietoare
Pălia-n adîncuri ca un fum,
Cînd călăuza de vilvoare
V-a luminat a drum.*

*Și-a fost că zile după zile
Pe creștet steaua vă lucea,
În pas molatic de cămile
Călătoreați cu ea.*

*Păreau picați pe cer curmalii
Umbrind răcoare de fîntîni;
În golul mort urlau șacalii,
Dar voi, trei magi bătrîni,*

*Sporind din semnul peste fire
Tăria cugetului slab,
Treceați paraginile-asire
Si haosul arab.*

*Treceați cu ochii-n steaua care,
Cu vrăji în minunatu-i chip,
Tira trei umbre legendare
Pe drumuri de nisip . . .*

NICHIFOR CRAINIC

*O, magi, pe curgerea de veacuri,
Tremurătorul strop de foc
Ni-arată căi fără conacuri
Spre tainicul noroc.*

*Și de-am crezut într-o minune,
Dureri — potop nenumărat —
Legenda voastră nu le spune,
Dar noi le-am îndurat.*

*Și, peste mături de ruine,
Același crez vizionar
Anină marile destine
De-același strop de jar.*

*Pe frunți cu magica lucoare,
Străbatem neguri și viitori,
Spre zarea veșnic schimbătoare
Statornici călători.*

*Treptat se face cînt obida,
Iar îndoielile — temeiu:
Ne-mbracă steaua cu hlamida
Cerescului poleiu.*

*Și-ji fulgerarea-i diafană,
Prin vremi, o, magi, vă străvedem —
Cutezătoare caravană
Sosind în Betleem.*

MAMA DE DEPARTE

*Lingă lacul larg-înfiorat și pal,
Te-am văzut în toamnă rămînînd pe mal,
Profilată trist pe cerul singeriu,
Printre foi căzute prea de timpuriu,
Cu năframa-?! care căutai să-ngropi
Sfâșiatul suflet risipit în stropi,
Mamă de departe.*

*Și de-atunci mereu
Lacrimile tale cad în gîndul meu:
Frunze veștejite peste lacul pal
Turburîndu-i veșnic sfărîmatul val.*

SOLDAT MURIND

*în fulgerarea unei străbateri ucigașe,
Prin trupul meu trei gloanțe și-au spintecat făgașe.
S-a-ncovoiat spre mine milos un camarad
Și m-a tîrît la umbră sub cetină de brad.*

*Eu voiu muri aicea; el a plecat-nainte;
Și sîngele-mi țșnește prin largi spărturi, fierbinte.
Adine în codru-i chiot și iureș de asalt,
Iar inima mea scade în gîlgăitu-i salt.*

*Curînd, curînd, stăpîna cea neagră mă va-nfrînge
Pe iarba purpurie ce aburește-n sînge.
O, soare, treci prin desert de codru foșnitor,
Mîngîie-mă cu raze și-ajută-mă să mor.*

*Deasupra mea s-o strînge sobor de păsărele
Să tînguie pădurii durerea morții mele,
Iar vîntul, de miresme și de tristețe plin,
Va tămîia odihna voinicului străin.*

STROPI DE SÎNGE

*Voi, stropi de sînge, boabe de lut înfiorate,
Svîcnește viața toată în voi, o, stropi de sînge,
Și veșnicia-ncape în clipa care bate
Cum cerul într-un picur de apă se răsfîrînge.*

*în pulsul vostru cîntă a lumii frămîntare
Și-n clipa care bate trăiți un șir de veacuri,
Iar inima vă-mparte ca un ceasornic care
Fărîmițează timpul în ritmice tictacuri.*

*întrezăresc cascade prin ramurile dese, —
Le flutură spumoasa beteală de mirese
Și-n murmurul lor parcă fecioare plîng în cor,
Tot codrul clocotește de bocetele lor...*

*O, sfîntă aiurare cu-nșelătoare-abateri,
Ce neclintit stă totul la ultimele-mi sbateri!
Natură tu, — străină de ce mi s-a părut, —
Pe tine niciodată nimic nu te-a durut.*

*Eu mor și-n preajma toată nu plînge nimeni lîngă
Sfîrșitul meu cînd nu e un semen să mă plîngă . . .
Pămîntul rece-n care te nărui și-l hrănești
Stă zăvoort în fața durerii omenești.*

*Dar numai tu, tu vino în cea din urmă clipa,
Ca un vultur să-mi filfii răcoare din aripa,
Și vaiete-n ecouri să spargi din stei în stei,
Victorie, cîntată de camarazii mei!*

CĂMIN RĂMAS DEPARTE...

M-ai învățat, Durere, ce e să ai o țară
A. VLAHUȚĂ

*Cămin rămas departe în zarea potopită
De flăcările unui vijelios blestem,
Cămin rămas departe în țara cotropită,
Ce drag ne ești acuma cînd nu te mai avem.*

*Răsai în alb sub dealul pe care cresc podgorii,
Pe Ungă tine drumuri aleargă-n sus și vin,
Și-aduc cu ele, seara, din țarini muncitorii
Cînd fumegi rotocoale spre ceruri, cald cămin.*

*Și tu le-nfășuri truda cea zilnică-n velințe
Ce par multicolore fășii de curcubeu,
Și-i culci în mîngîierea străvechilor credințe,
Prin care stau de vorbă, și-n vis, cu Dumnezeu.*

*Prin tine dă trecutul a veacurilor lege
Solemn precum slujește un preot în altar,
Și vlaga vieții, care tot alte vase-alege,
A curs în noi prin tine, cămin familiar.*

*Și noi, moștenitorii, o presimțeam cum vine
Din gropnițele-n care înaintașii zac.
De dincolo de moarte, noi o primiam prin tine
Ca cernerea luminii prin ramuri de copac.*

*Și-n seri cînd focul vetrui cu volburile-i roșii
Se mistuia în jocuri de umbre pe pereți,
Cu-nfiorări de taină te-nsuflețeau strămoșii
Din giulgiuri de legende străluminînd măreți.*

*Urca din fund de vremuri cărunta lor povafă
Și ni-arăta cu mina spre negresitul drum,
le unde vechi troițe credința lor ne-nvață
Și reci fințiuni de piatră spun mila lor si-acum*

*Și-am învățat din leagăn că-ti umbra ta, penalii
Călăuzesc urmașii pe datinile lor:
Poteci pe care trece ființa unei nații
Spre slava de lumină ce cheamă-n viitor . . .*

*Azi, poate, pustiirea furtunilor barbare
A spulberat cenușa din sfărîmatul vas,
Cămin rămas departe; dar sufletul, pe care
Sorbitu-l-am din tine, același ni-a rămas.*

*Și covârșind eroic durerea-ntregii nații,
Cînd se va-ntoarce iarăși biruitor și viu,
Ca Dumnezeu în clipa înfîieii lui creații,
O țară de lumină crea-va din pustiu.*

CÎNTECUL PĂMÎNTULUI

*Pămîntule rodnic, pămîntule sfînt,
Tu care mi-ești leagăn, cămin și mormînt,
Ridică spre focul aceleiași stele
Credințele tale, credințele mele.*

*Evlavie fie, pămîntule bun!
în sinul tău doar me trecutul străbun
Păstrînd, pietre scumpe din vremile-acele,
Comorile tale, comorile mele.*

*Cînd gemi sub copite de cal frămîntat,
De graniți dușmane adînc sfâșiat,
Se sbat în furtuna mîniilor grele
Durerile tale, durerile mele.*

*învolbură-n mine viteze puteri!
Iar cînd voiu fi vrednic țarina să-mi ceri,
Pe groapa-mi uitată să crești viorele:
Iubirile tale, iubirile mele.*

*Din clocotul inimii stinse să-mi faci
Umbroase coroane de falnici copaci, —
Prin mindrele vîrfuri să urci către stele
Nădejtile tale, nădejtile mele.*

DURERE

Sub cenzura germană

*Cum clocotești în suflet și te zbați
Sub rînjetele paznicilor tăi
Și vrei cuvîntu-n care să străbați
Și cîntecul cu aripi de văpăi!
Tu, cea născută din mîndrii strivite,
Tu, cea crescută din mîinii sfințite,
Durere vinovată
Că neamul mieu ți-e tată!
Te strîng în lanțuri de tăceri tirane
Și-n suflete ca-n temniță te-nchid.*

*Otravă îți aruncă peste ram,
Dar glasul ți-lucid.
Și zbuciumele tale-nnăbușite
Doar inimile noastre le aud.
Pămîntu-n care te frămînti robit e
Și-npurpurat de sînge ud.
O, ziua, ziua care va veni,
Cînd tu biruitoare vei fișni
Ca păcura aprinsă dintr-o sondă,
Ca vijelia-n larguri vagabondă
Și cerul țării mele-l vei străbate
Cu tragice cîntări de libertate!*

*Tu, geamătul ce nu se mai ogoaie,
Tu, vinul nou ce spumegă-n butoaie,
încins în cercuri care rob îl țin,
Durere, sfîntul răzbunării vin,
Durere, vilvâtaie nevăzută
Ce duduie în marile cuptoare,
Tu fierbi în inimile noastre, mută!
Ne arde furtunoasa ta dogoare,*

*Ne arde cu blestem
Că buzele uscate nu putem
Să le muiem în cupa de răcoare
A numelui tău !*

*Cu lacrimile-n ochi fulgerătoare,
Cu gîndul de jărat,ic,
Te fericim, bătrîne Prometeu,
Erou în veac de leacuri singuratic !
Ai îndurat osînda unui zeu,
Dar n-ai știut blestemul cel mai greu:
Cînd șoimii îți rupeau din măruntaie,
Tu-nlănțuit de steiuri cu verigi
Te răcoreau de-a chinului văpaie,
Că-ți rămăsese glasul, revolta să ți-o*

ÎNTOARCEREA

*Iar când s-or întoarce, teferi, la căminuri
Fîlfîind în soare steagurile sfînte,
I-or primi cu frunze verzi în baldachinuri,
Cu ghirlânzi și jerbe li-or ieși-nainte.
Într-o-mbrățișare vor uita tot răul,
Petrecuți de îmnuri, doine și urale;
Cerul va surîde, luminîndu-și hăul
Peste sărbătoarea zilei triumfale.*

*Și când s-or întoarce, palizi, mucenicii
Mursicați de moarte în vîrtejuri dirje,
GoaV avînd din umăr mîneca tunicii,
Sprijinindu-și lipsa de picioare-n cîrje,
Măreția jertfei va pluti în aer;
Sărufînd cucernic semnele de rane,
I-or primi-n tăcere, fără plîns și vaier,
Cum primiau, pe vremuri, mîndrele Spartane.*

*Dar când s-or întoarce. .. Doamne, fie-ți milă,
Cînd se vor întoarce veșnicele nume
Ale celor care s-au făcut argilă
Și-t așteaptă totuși prunci, femeii și mume,
Fie-ți milă, Doamne, că nemîngîiații
Cercetează zarea, speră și suspină,
Zile după zile, așteptînd plecații
Care niciodată n-au să mai revină.*

din volumul
ȘESURI NATALE

ȘESURI NATALE

*Voi, șesuri nesfirșite sub ceruri largi de vară,
Ca ele liniștite și luminînd ca ele,
Pe-aici îmi înflorîră și-aici se scuturară
în mersul vremii, macii copilăriei mele.*

*întinderile voastre cu ondulate linii
Pe lunga-nvălurare a holdelor mănoase
Domol se desfășoară sub tremurul luminii
Și pier într-ale zării adîncuri vaporeoase.*

*Și rîurile, care sar sprintene la munte
Și-și prăvălesc spumoasă năvala lor, cînd ies
Aici, pe unde nu e o piatră să le-nfrunte,
Adorm în mersul leneș al netedului șes.*

*Amiaza obosită se toropește în zare,
Albește uriașă pe largile tarlale
Și-n pacea dogorită de-a verii-nvîlvorare
Ea zace-n infinitul nelămuririi sale.*

*Purînd poveri de roade, trec carele greoaie
Cu boi blajini dealungul prăfoaselor șosele
Și doina, care-n focul văzduhului se moaie,
îmi cade-n gînd cu vremea copilăriei mele.*

*Voi, șesuri dulci ca lenea și largi ca nesfirșirea,
Cu depărtări pe unde mirajele tresaltă,
Și sufletu-mi în care vi se răsfrînge firea
L-ați legănat cu rîuri și-amieze laolaltă.*

*Eu nu cunosc revolta cu zbateri de furtună,
Simțirea-mi curge fără involburări de valuri
Cum ale voastre ape se-mpacă și se-mbună
Cu lunga-mbrățișare a celor două maluri.*

*Și-n sufletu-mi cu doruri învăpăiate, care
Cuprind nemărginirea întinderilor voastre,
Sînt visuri fără nume ce chiamă-n depărtare
Ispititor ca Fata-Morgana-n zări albastre.*

POETUL

*De mic, o, tată, m-ai crescut în dorul
De-a talmăci a firii largă carte,
Mi-ai revărsat în inimă fiorul
Cîmpurilor desțelenite-n Marte.*

*M-ai dus în fața zărilor deschise
Și soarelui i-am îndurat arsura,
In sufletu-mi buchetele de vise
Au înflorit cînd înfloreă răsura.*

*Cînd tu arai c-un tril de doină-n gură
Sub arcul cerurilor unduia te,
Am învățat a versului măsură
Din simetria brazdelor arate.*

*Din sborul ce-l grăbește ciocîrlia
Am învățat aprinsele avînturi
Și ritmul, care naște armonia,
Din legănarea grînelor în vînturi.*

*Tu scrii și-acum cu plugul, primăvara,
A țarinii mănoasă poezie;
Eu, grea dar dulce, mi-am primit povara
De-a zugrăvi divina-i măreție.*

*Și-n vis, cînd noaptea își respiră-n slavă
Luciosul păr gătit cu flori de aur,
Prielnicele zîne din dumbravă
Mi-aduc zîbind ghirlande verzi de laur.*

ROMÂNITELE DIN VALE

*Tu le vrei, sînt flori de vară ale veseliei tale,
Romănițele din vale.
Cale lungă e de-aici
Pînă-n valea cu fințînă
Care-aruncă-n jghiab o vină
Grea de apă
Unde ziua mi s-adapă
Rîndunici.
Acolo, din iarba verde cum răsar,
Cu un sîmbure de aur pe-al corolei alb răsfrînt,
Ele par,
înflorind din negre-adîncuri, rîsul bunului pămînt.*

*Și de-aici, de la răscruce,
Apucăm poteca lină
Care duce
Pe colină
Și coboară-n valea lor,
Șerpuind prin revărsarea griului susurător.*

*Iată cum din lanul galben se ridică pătimași
Maci rotunzi și-nvîlvorați
Cari-n dorul lor de tine vor să-ți cadă fărîmați
Sub ucigătorii pași;
Dar în urma ta s-apleacă triști și grei
Că tu nu te uiți la ei.*

*Iată, iarăși, albăstrele cu învoaltele lor jerbii,
— Limpezi picături de-azur
Sprijinite-n virful ierbii, —
Și-n apusul care curge peste-al griului susur,
Toate-n urma ta s-apleacă triste, grele
Că tu nu te uiți la ele.*

*Și poteca ne coboară după mers de ore-ntregi...
Tu, cu degetele pale,
Dornică o să culegi
Romănițele din vale . . .*

*Dar, copilă, vezi tu bine:
Mâini streine
Le-au cules de n-au rămas
Și-au zădărnicit obida ostenitului tău pas.*

*Scapătă-n amurg și-n jale
Valea veseliei tale;*

*De pe marginea fîntîni nu mai sboară rîndunici.
— « Oh, frumoasă e poteca ce ne-aduse pîn-aici! »
Și-n regretul tău tîrziu,
Maci răsar și albăstrele ca din lanul auriu.*

AMIAZA

*Din zorii dimineții și pînă adineauri
Se-nveseli văzduhul de ștregării de grauri,
Și ciocîrlii in aer văzui cum îndoiesc
Din cîntece și sboruri frinturi de arabesc.
Și grînele, mișcate de mini aeriene,
Își clătinau comoara și mii de buruiene
Cu spicele de aur cîntară-n simfonie . . .
Acum din cer apasă o grea monotonie.
Le-a înecat pe toate o liniște profundă,
Deserturile zării lumina le inundă.
Colinele-albăstrite și-nvinse de dogoare
Molatica lor lene și-o trîndăvesc la soare.
Sorbînd nemărginirii visări de raze pline,
Dorm toate-acum, — e clipa uitărilor de sine.
În aerul ce fierbe în unde săltărețe,
Din repezi tot mai repezi, din crețe tot mai crețe,
Se risipește parcă tot sufletul naturii
Topit de ne-ndurarea luminii și-a căldurii.
Ca din fîntîni ascunse în tainițele firii
Curg slobode pe lume tăcerile-adormirii
Și-n greaua lor năvală treptat au aiurit
Vieța-mprăștiată în largul nesfîrșit.*

UN CÎNTEC PE SECETĂ

*Apusul adunase din larg vilvoarea verii
Și când aprinse cerul de-amurg în vilvătâi,
De parte-n fumuriul nelămurit al serii
Un cântec de durere se înguia pe văi.*

*Plîngea în el livada și țarina bolnavă
Și boarea care-adoarme pe măguri de hotar
Și tremurau susururi de veștedă otavă
Și desnădejdea muncii trudite în zadar.*

*Il repetau departe ecouri plîngătoare
Și neștiind anume din care parte vin,
Părea că, adunîndu-l din arsele ogoare,
Își respira pămîntul, prin el, un lung suspin.*

*Urcau tristeț de moarte din inima naturi:
Și se topiau în plînsul aceleași doiniri,
Cînd ziua, leșinată sub clocotul căldurii,
Murea pe culmi, în cele din urmă pîlpîiri.*

*Și cum treceam prin seara aceea de suspine,
Pustiul ei umplîndu-l cu desnădejdea mea,
Părea că se desprinde tot sufletul din mine
Și moale, în neștire, cu cîntecul plutea.*

*Plutea: în gol , pe valuri de cînt îndurerate,
Tu, suflet fără razim și fără căpătîi,
Ca palele de neguri în aer afirmate,
Pe care boarea serii le leagănă pe văi.*

COPACUL

*Înnalt și-ngîndurat ca visătorul,
Sfînd între cer și-ntre pămînt stingher,
Crescui și eu din veșnicul mister
Din care toate își pornesc izvorul.*

*Cînd seva urcă-n trunchiul meu de fier,
Adîncul îmi trimite-n foi fiorul
Și simt că-n mine năvăleşte dorul
Pămîntului de-a fi mai lingă cer.*

*Iar cerul peste vîrful meu se-ndoaie
Și svonuri tainice din infinit
O gură fac din fiecare foaie.*

*Și-n freamătul de foi nelămurit,
Cu șoaptele veciei se-ntretaie
Suspinele pămîntului trudit.*

ROMANȚA VERII

*Ți-aduci aminte vara când tînărul noroc
Ne pîrguia iubirea cu dogoriri de foc?
Rotunda nesfîrșire de-azur ne-nfășura,
Și albul feții tale de dor se-mpurpura.*

*Făptura ta cu linii curgînd în mlădieri
Și cu mișcări agale topite-n adieri
Se profila armonic pe dulcile-arătări
De dealuri ondulate în adincimi de zări.*

*Te dăruise firea cu farmec ne-ntrecut
Și, bună ca pămîntul din care ne-am născut,
Împrăștiat în preajmă un har nelămurit
De roade pîrguite pe dealul însořit.*

*Colină înflorită sub cerul străveziu,
Visînd în vâl de ceață subțire și-albăstriu,
Te-nvăluiam, frumoaso, ca-ntr-un fantastic fald
În larga revărsare a sufletului cald.*

*O boare răcoroasă din umbra de molizi
Mi te-a făcut deodată frumoșii ochi să-nchizi
Și-n filfîirea clipei, adînc ai suspinat, —
Pe gura ta, suspinul eu trist l-am sărutat.*

*Și-n vara când un soare fecund ne-nfășura
Și inimile-n pîrgă de dor le-nflăcăra,
Ni-am presimțit ca-n ceață de toamnă și-n pustiu
Norocul nostru, scumpo, brumat de timpuriu.*

StfRȘ|T DE VARĂ

*De-o vagă-nduioșare pleoapa ni se moaie
Cînd trece-n zare cea mai tîrzie rîndunică,
Iar August, ca un arbor, de zile se despoaie,
De zilele-i răscoapte ca roadele ce pică.*

*Să ne gătim de ducă, frumoasa mea, de-acuma!
Prin păr începe toamna foi galbene să-ți puie,
S-a veștejit colina și va să cadă bruma
Pe urma ta-nsemnată în lut pe cărăruie.*

*Din tot ce-a fost o vară, un farmec va rămîne
Și va sosi din urmă, mereu să ne-mpresoare
Molatic ca un susur de legănat grîne
Cînd le încinge vîntul cu fire lungi de soare.*

*Și-n seri cînd ploaia rece va bate în obloane,
Ne-o fermeca la vatră văratica zăbavă,
Printre mîhniri ivindu-și fugarele icoane
Ca printre arbori, toamna, o luncă de otavă.*

*Că-n sufletele noastre, deschise-odinioară
Cît strășinile zării ce se plecau departe,
Vom fi cules din larguri învîpăiata vară
Ca un bujor sălbatic pe care-l stringi în carte.*

CÎNTEC DE TOAMNĂ

*Voi, plopilor galbeni, aprinse făclii
Ce ardeți în zarea deșartei câmpii,
Înalte și fumegătoare feștile
De veghe la moartea frumoaselor zile!
Dar moartea cu aripi de ceață v-atinge
Cînd vîntul vă bate și ploaia vă stinge,
Iar frunza tîrzie, din rară mai rară,
Stropește pămîntul cu picuri de ceară;
Stropește pămîntul încet, pînă cînd
Tulpinele goale-or rămîne-ncurînd,
Pe zarea deșartă a moartelor zile
Sînd negre ca niște scrumite feștile.*

CULES DE VII

*Podgoria și-a tras un văl august
De purpură, rugină și văpaie,
Iar strugurii par ugere bălaie
Cu sfîrcurile doldora de must.*

*Culegătorii toarnă din hîrdaie
Și-mi dau din veselie lor să gust, —
E-al vițelor bogat olocaust
Și-un dor tomnatic rîsu-mi întretaie.*

*Podgorie rodind cu prisosință,
Tu viață, poamă nesdrobită-n lin,
Aș vrea cu o năpraznică voință,*

*Ca strugurii într-un pahar de vin
Să te strivesc pe toată-ntr-o credință
Și-n ea să sting al lumilor suspin.*

BERZE

*De larguri obosite, dorm, albe-n noapte, sus,
Ori poate picotează cu gându-n lume dus,
Poate visează țara eternei primăveri,
Cu legăunate cuiburi în vîrf de palmieri;*

*Cu nopțile de aur, cu zilele fierbinți,
Cu gîrle care-adapă gazelele cumiști,
Cu portocalii mîndri, care înfloresc mereu
Cu leneviri de sboruri în caldul Alizeu. . .*

*O, cît de ne-ndurată e depărtarea grea !
De ce-au venit atuncea din nou în țara mea,
Ori poate și pe ele le mîna dinnapoi
Același dor de ducă ce stăruie în noi,*

*Aceași năzuință de-a fi unde nu ești,
De-a prinde năluca pe care-o bănuiești,
Aceași sete oarbă de-a căuta ceva
Ce poate n-are umbră decît în mintea ta !*

TERȚINE PENTRU MÎNA TA

*Am poposit pe panta-nfiorată
De soarele ce-n ochi îți tremura
Și mîna ta mlădie, luminată*

*Ca un grumaz de lebedă, lira
Pe fruntea mea o dîră de jăratie
Era o zi de vară și era*

*Un vînt îndeminatic și molatic
Ș-in păr îți răsfirea îmbătător
Mirosul viu al cimbrului sălbatic.*

*Sub brațul tău visam și mi-era dor
Și tot mai dor de degetele tale
Să mă topesc in desmierdarea lor.*

*Părea că-n floarea mîinii tale pale
Setoasa inimă mi s-a-ngropat
Ca o albină-n pîlnii de petale.*

*Iar împrejur, părea redeșteptat
Și smuls de-a ta fermecătoare mină
Un dor cu dorul meu îngemănat:*

*Ca namile tîrîndu-se-n țarină
Din largul zilei ce le-nfierbînta
Colinele culcate într-o rină*

Cersiau, setoase, desmierdarea ta.

TERȚINE PENTR-UN ARBORE

DIMINEAȚA DE MAIU

Pe umerii colinelor din zare
Se despletesc șuvițe de lumină,
Cristalul bolții, aburit, se-nclină
Pe-a râurilor albă respirare.

Iar huma se mlădie moale, fină
Și-mi tipărește pasul pe cărare.
Văpaia trandafirilor tresare
Cînd adierea printre foi suspină.

Ce duh își suflă oare-nfrăgezirea
Pe-această dimineață-nrourată?
Mă simt crescînd din lut cu-ntreagă firea

Și parcă astăzi e intîia dată
Cînd scoate din nimic Dumnezeirea
Plămada vieții-11 spațiu modelată.

*Cum stai aici din veacuri legendare
Și păsările cerului le crești
Sub vaste coviltire de frunzare,*

*Tu pari un patriarh ce stăpînești
Cu seminția ta de cîntărețe
Nemărginirea vieții cîmpenești.*

*Sălbatica naturii tinerețe
Prin miile de frunze o respiri
Și soarelui, măreț, îi dai binețe.*

*Cînd, deșteptat de-ntiile sclipiri,
Arunci, din cuiburi, în prelungi ecouri,
O grindină de repezi ciripiri.*

*Imensitatea bolții, pîn-la nouri,
Cu sboruri ca săgeata o despici.
De bura bucuriilor te-nroui.*

*Apoi gigantic brațele-ți ridici
S-aduni din largul vînat pe-nserate
Poporu-mprăștiat de păsărici.*

*O, clipa asta cînd, reînturnate,
Se potolesc pe cîteo rămurea
Cu stelele prin frunze strecurate,*

*De-aș fi avut-o poate-n viața mea,
Bătrîne patriarh de sburătoare,
Eu n-aș rîvni la farmecul din ea!*

*Că-n vremi am adumbrit și eu popoare
De năzuinți — și-n suflet le purtam
Prin frunze de simțiri tremurătoare.*

*Clnta un cuib pe fiecare ram
Și dulcea păsărelelor povară
Pe crengi de gânduri lin o clătinam.*

*Dar când spre răsărit se avîntară,
Svîrlind în spațiu ciripitul viu,
Mi s-au topit în zarea solitară.*

*Și-n urma lor, pe cerul sîngeriu,
Vulturi greoi plutiau în rotocoale . . .
De-atunci, te-nalți, o, suflete-n pustiu*

Cu ramuri veștede și cuiburi goale.

PLOAIE CU SOARE

VARUL DIONIS

*Și la cronică e scris
Că Romanii vechi avură
Vieții strașnică măsură.
Și știi, vere Dionis,
Că cetății cu tari dușmani
Se zdrobiră de virtutea
Cumpătaților Romani.*

*Și mai scrie la istorii
De vitejii aciuai
Pe sub poale de Carpați
Coperite cu podgorii,
Că la ei și rob și șef
îmbătați de vin deavalma
O duceau tot într-un chef.*

*Tu, fiind o-mpletitură
Toarsă din Romani și Daci,
Doi potrivnici — îi împaci
într-o singură făptură:
Ești la muncă un viteaz
Și-un Roman răsare-n tine
Dimineața, — când ești treaz.*

*Dar când vinul cu aroma
Te ridică-n slăvi de vis,
Drept e, vere Dionis,
Că, uifind de maica Romă,
Și de garduri sprijinit,
Treci prin Sarmisegetuza
Ca un Dac desăvârșit.*

PLOAIE CU SOARE

*Se lasă vara-n zile lungi și rare
O ploaie liniștită și egală,
Iar soarele și-opleacă fața pală
Prin străvezimea ei, către-nserare.*

*Și-n picurii ce cad a oboseală
Pe umeda naturii dezolare,
Prelung răsfiră razele solare
O veselă sclipire de betală.*

*Privește minunata-ntretăiere
A firelor de apă și de soare
Țesînd surîs și plîngere-n cădere.*

*E-atîta vrajă, suflete, în ele,
Că razele prin ploaie lucitoare
Sînt zîmbetele-n lacrimile mele.*

NICHIFOR CRAINIC

DE PROFUNDIS

*Străbunii mei din vremuri legendare,
Al vostru suflet de umili țărani
A dormitat sub secolii tirani
Ca sub un greu de lespezi funerare.*

*Dar din adâncul miilor de ani,
Tot ce-a mornit în voi — frumos și mare —
Irumpe-n mine ca o-nvilvorare
Spre ceru-ncins în sboruri de vultani,*

*În sânge mi-arde dorul vostru scris;
Urcați, prin mine, către biruință,
Și-așa, cum ale voastre toate mi-s,*

*Vă răzbunați, că-n tinăra-mi ființă
A pîlpîit lumina unui vis
Și s-a zbatut suprema năzuință.*

ARTA ȘI IUBIREA

*Cu deopotrivă vrăji mistuitoare
Voi amîndouă vă-mplețiți în mers:
Ne doare dulce un suris neșters
Cum cizelarea unui vers ne doare.*

*Dar muzica sonoră dintr-un vers
Și ritmul inimii tremurătoare
Ne toarnă-n suflet marea sărbătoare
A armoniilor din univers.*

*Slăvite fiți deapururea și sfînte,
Voi, forțe ale artei și iubirii;
Voi ardeți raze-n plînsul omenirii, —*

*Senine flori pe-o jale de morminte, —
Prin voi ne fulgeră o clipă-n minte
Eternul zîmbet al Dumnezeirii.*

PĂIANJENUL

*Stă pînza-ți diafană ca o rază
Pe-un ram ce pe prăpastie se-nclină,
Iar noaptea prinde-n ea o bură fină
Pe care dimineața o perlează.*

*Trăiești plutind în legănare lină
Pe hăul ce sub tine surd vibrează;
Cînd vraja tainei lui te-ncătușează,
Îți torci un fir ca firul de lumină.*

*Și te cobori în adîncimea vagă. . .
Dar dorul ramului din nou te-avîntă
Pe firul tors din propria ta vlagă.*

*Și fericită ești trăindu-ți visul,
Insectă mică ce domini abisul,
Cînd noi privindu-l numai, ne-nspăimîntă.*

CĂDERI

*Șuvoaiele de munte cu apa care cade,
Lucind fulgerătoare spre-abisul de sub sfîncă,
Desfășură căderea spumoaselor cascade
Cu-ațîta mai măreață cu cît e mai adîncă.*

*Și-asemeni unor gînduri ce pe-nălțimi domină
Și-apoi s-aruncă-n haos adîncul să-i măsoare,
Brăzdează universul lungi dîre de lumină
Pe urma prăbușirii de stele căzătoare.*

*Tu viața mea, ca toate, menită să te-absoarbă
Sursărilor ce umplu tristețea lumii noastre,
O, de-ai putea să fulgeri și tu prin noaptea o
Ca splendida cădere de ape și de astre!*

EPILOG

TERȚINE PENTRU PRIETENI

*Să bem, prieteni! Cine știe, miine,
Cînd vor veni talente mari și noi,
Din truda noastră ce va mai rămîne?*

*Ne-o-nvălui uitarea-n umbre moi;
Dar moartea cînd va fi să ne despartă,
Eu vreau să fiu întîiul dintre voi.*

*Ce-nseamnă gloria? O cupă spartă!
De spuma ei postumă nu mă tem
Că timpul dintr-odată o deșartă*

*Asemenea paharului ce-l bem.
în veci n-ajung egale între sine:
Ce sîntem, ce voim și ce creem.*

i

*Tot una mi-e prieteni! Știu eu bine,
Cînd voiu dormi, de mult, în fîntîrim,
De cîntecele mele și de mine*

*Vor zice alții: «.. . A, ne amintim, —
Nichifor Crainic în literatură
A fost un nume, dintr-un pseudonim».*

*Iar voi veți fi bătrîni, cu mîntea sură,
Și-nțelegînd că, dacă arta nu-i,
Iubirea-n viață-i singura măsură,*

*Veți apuca poteca de pe grui
Pe-o toamnă ca și asta de târzie,
Și-n inimă cu amintirea lui,*

*Sub ăst umbrar de viță ruginie,
Veți închina și pentru cel plecat
Grăind cuvinte de prietenie.*

...Eu voiu dormi deapururi împăcat.

**din volumul
ȚARA DE PESTE
VEAC**

ȚARA DE PESTE VEAC

*Spre țara lui Lerui-Ler
Nu e zbor nici drum de fier, —
Numai lamură de gând,
Numai suflet tremurînd
Și vislaș un înger.*

*Spre țara de peste veac
Nesjîrșire fără Jeac,
Vămile văzduhului,
Săbiile Duhului
Pururea de strajă.*

*Sus ! pe sparte frunți de zei,
Șovăielnici pași ai mei!
Piscuri de-ntrebări — momii
Să-mi rămînă sub călcîiu
Și genuni de zare !*

*în țara lui Lerui-Ler
Năzuiesc un colț de cer.
De-oiu găsi, de n-oiu găsi
Nimenea nu poate ști —
Singur Lerui-Ler.*

CÎNTECUL DUNĂRII

*Dunăre, Dunăre, drum legănat,
Drum fără pulbere și fără leat,
Du-ne spre apele mediterane
Dorul izvoarelor după oceane.*

*Dunăre, Dunăre, drum către larg,
Valuri de valuri în goană se sparg,
Neamuri de neamuri cu valul și vîntul.
Noi —> stăm cu doinele și cu pămîntul!*

*Dunăre, Dunăre, drum fără glod,
Du-ne vapoarele grele de rod,
Inima neamului nostru e-n grine:
Dăruie-o lumii flămînde de pine.*

*Dunăre, Dunăre, drum de alean,
Du-ne izvoarele către ocean,
Scaldă-ne sufletu-n nemărginire,
Leagăn al dragostei de omenire.*

NICHIFOR CRAINIC

IISUS PRIN GRÂU

*Prin griul copt, pe unde-aleargă
șerpuitoarea mea cărare
Ce scăpată departe-n aur
de glorioasă înserare,*

*Mi s-a părut că treci, Iisuse,
precum treceai pe vremea ceea
Gustînd în mers prietenia
pescarilor din Galileea.*

*Pe părul tău, încununîndu-l,
juca o flacăra bălaie
Și soarele muia veșmîntul
drumeților în vilvătaie.*

*Vorbeai... și inimile toate
Se aninau de vorba ta
Și le purtai ca o podoabă
de ciucuri prinsă la manta.*

*Că vorba ta era mai dulce
ca rodiile din Edom
Și-nomenia dumnezeirea
și îndumnezeia pe om.*

*Treceai... și sîngera în tine
prigoana crudelor sinedrii.
în zări vă așteptau gigantici,
cu crengi ocrotitoare, cedrii.*

POEZII ALESE 1914—1944

*Iar eu părea că merg în ceata
de ucenici și ucenice
Și sfarăm și eu, pentru cină,
cu palmele-amîndouă, spice.*

*Eram, socot, prea midt al lumii
și prea puțin al vremii tale
Că pămînteana grijă, Doamne,
m-a-nfîrziat, stingher, pe cale.*

*Pe-același galben grîu coboară
același glorios apus,
Dar n-aud vorbele-ți pe care
evangheliștii nu h-au spus.*

*Trecură veacuri, și cu ele
că treci din nou mi s-a părut
Și-ți caut urma luminoasă
în lutul moale s-o sărut.*

NICHIFOR CRAINIC

RECULEGERE

*Drumuri cu domoale întoarceri acasă,
Asfințit de soare pe lame de coasă,
Prosternări de sălcii și mesteacini, boare
De azimă caldă scoasă din cuptoare,
Aburit de inimi cîntec tremurat,
În urmă departe deal însingurat,
Seară ca o rasă de călugăriță
Înnegrind tăcut pe brațe de troiță
Răsărit de stele, umbră de grădini,
Suflet de crăițe și de rosmarini. . .*

*Șezi puțin pe culme să privim de sus
Hornurile fumegînd, după apus;
Fumul casei noastre-n marginea cealaltă
E mai-nalt și face seara și mai-naltă;
E mai drept și mai albastru și mai clar
Parcă tîmîiază stelele de jar.*

CÎNTEC DE PESCAR

*îmi pari un păstrăv auriu
Prin apa vremii fulgerînd
Și săgețînd
Talazul străveziu.*

*Adesea te oprești în vad
Și brațele spre tine-ntind,
Dar ele șovăie și cad:
Ești prea frumos ca să te prind.*

*Eu stnt pescarul răbduriu
Și țintuit pe mal
De tine —•fulger auriu
Adus de val și dus de val.*

TERȚINE PATRIARHALE

*O, lasă — visul alb din anii duși —
îmi pare că se pleacă rîzătoare
Pe-al Argeșului leneș lunecuș.*

*Albastru cer și cîmp bătut de soare
Și rapiță-nflorită-n luna maiu,
Ce schimbă șesu-n mare de vilvoare.*

*Și de-ar fi fost să fii cum nu erai,
Uniți ca două versuri într-o rimă
Prin tine eu, prin mine tu trăiai*

*Acolo-n casa albă și intimă,
Sub crengi încovoiate de belșug,
Pătrunși de-adînce viață unanimă.*

*Cu gândurile-albine care fug
Și fericirea noastră — strop de miere —
Din inima cîmpurilor o sug.*

*Cu nopți păienjenite de veghere
în care tu să teși din borangic
Ștergare fine ca o adiere*

*Să-mbraci icoana vr-unui mucenic
Cum mama mea făcea odinioară
Cînd eu eram neștiutor și mic.*

*Și călători trudiți pe drum de țară
La noi să poposească rînd pe rînd
Să guste vorba ta familiară.*

*Zăvozii noștri să-i privească blînd
Cu ochii umeziți de duiosie . . .
Și-n praf, printre drumeți, amestecînd*

*Dumnezeasca lor epifanie,
Ca-n vechile balade ciobănești
Sîn-Petru cu Moș-Dumnezeu să vie;*

*Și tu, la fel de bună, să-i cinstești
Cu miere și cu azimă bălană
Ca pe-orîșicare oaspeți omenești.*

*Iar ei, cu stropi scînteietori, pe geană,
Să rîdă dulce-n barbă —< oarecum
De neștiința noastră păminteană.*

*Și sub amurg să plece iar la drum.
Din zări adinei solarul jârăgaiu
Să-i tăinuie-ntr-o glorie de fum . . .*

*O, de-ar fi fost să fii cum nu erai. **

CÎNTEC DE MUNTE

*Cu bradul mă absoarbe-naltul cer
Și cînt. cu scorbura cînd vîntul bate,
Dorm cu tăcerile-n singurătate
Și cu ecoul pe coclauri pier.*

*Mă-mprăștiu cu lumina ce se pierde
Strivită prin frunzarele de sus
în codrul ce din zori pînă-n apus
Miroase-a putred și miroase-a verde.*

*Cu piscul razim nori de fruntea mea
Și zac în văi cu florile deavalma,
Cu ramurile-ntînd spre boltă palma
Să legăn păsări, ca-ntr-un cuib, în ea.*

*Ferigă ce te zbați fără-alinare,
Eu vreau pe stînci cu mușchiul să rămîn,
Dar cu izvoarele m-adun și mîn
Cu ele către mare, către mare.*

AMIAZĂ

*In arie sint stoguri și auie mașina.
Mir agii depărtate își vîntură lumina.*

*Puzderie de gînduri cu griul vînturăm
Și aerul de flăcări abia-l mai respirăm.*

*Curg toropeli topite ca plumbul, din tărie,
Burează oboseală pe fruntea stingerie.*

*Dar arșiță e-afta că soarele de jar
Și el își șterge fața cu-un nor ca un ștergar.*

ELEGIE

*Aceste vîrfuri de molid
Ce picură-n văzduh rășină,
Aceste vițe ce se-nclină
Viitoare verde țeste zid
Eu tîine n-am să le mai văd,
Eu mîine n-am să le mai văd.*

*Aceste stele-căzătoare
Surpînd din cer vremelnicii,
Aceste cupe străvezi
Brumate sîngeriu pe buze
Eu mîine n-am să le mai știu,
Eu mîine n-am să le mai știu.*

*Aceste mîini prietenești
Într-ale mele cald lăsate
Cu inima ce le străbate,
Aceste mîini prietenești
Eu mîine n-am să le mai strîng.
Eu mîine n-am să le mai string.*

*Și-aceste cîntece pe care
Le cînt cu jumătate glas,
(Aceste vetre unde las
Cenușa flăcării fugare) —
Eu mîine n-am să le mai cînt,
Eu mîine n-am să le mai cînt.*

JGHEABUL

*S-au stîns aștepta basme cu bătrînii
Și ani și frunză-n mîl au putrezit,
Dar suflet viu din sufletul fîntînii
Străvechiul lemn cu mușchiu mi l-a-nverzit.
Din ce adîncuri fără capăt saltă
Eu nu mă-mtrec, dar caut
Să-l țin curat de mîlul de pe baltă.
Din gura de răcoare a fîntînii
îmi curge ca un cîntec printr-un flaut;
S-asvîrle-n melodii de vîlurele,
Alunecă pe nodurile mele*

*Și gîlgîie-n gurguiu —
Eu îl primesc să-l dărui
Oricui
Și fiecărui.*

*Amiaza bate-n neteda cîmpie
Ca-ntr-o tîpsie argintie;
Dogoarea fumegă talazuri moi.
E ceasul ars și setea însorită
Se tînguie în mugete de boi.
Pripită, dogorită,
S-adună-n mîi
De turme, de cirezi, de herghelii
Bălângînd tîlîngi tîrîgînat
Și-o jale toropită, de argat.
Te-apropie și bea, făptură arsă,
Că apa mea ce trece nu se trece —
Cu cît o sorbi mai vie se revarsă
Și tremură mai rece !*

*Din gura de răcoare a fântinii
îmi curge ca un cîntec printr-un flaut,
S-asvîrle-n melodii de vălurele,
Alunecă pe nodurile mele
Și gîlgîie-n gurguiu —
Eu o primesc și-o dărui
Oricui
Și fiecărui.*

*Dar setea de pe cîmp s-a ridicat
Și din albastrul gol
Cad păsări leșinate-n rostogol
Mai jos, mai răsfiat
Pe sinilia cerului perdea,
Și coborînd cu ea,
Par ciucuri grei ce s-ar fi spinzurat
De tivul ei — și-i moaie-n apa mea.
Și beau și iarăși suie:
Avînt răsfrînt o clipă în unda mea verzuie . .
Dar cum se duc și ciripesc în zbor,
Stropindu-și bucuria din aripa fugară
Pe nesfîrșitul zîmbet al cerului de vară,
E apa mea stropită în ciripitul lor.*

*Din gura de răcoare a fântinii
îmi curge ca un cîntec printr-un flaut,
S-asvîrle-n melodii de vălurele,
Alunecă pe nodurile mele
Și gîlgîie-n gurguiu —
Eu o primesc și-o dărui
Oricui
Și fiecărui.*

MOLIMĂ

*Un dangăt rar de clopot umbrește peste sat.
Salcîmii sînt în floare și molimă e-n sat.*

*Cu soarele pe creștet și frunți tăiate-n dungi,
Ei sapă gropi alături cit leagănul de lungi.*

*De ce te-arăți puternic în moarte, Doamne, și-n
jelanie de mame sfîrșite în leșin?*

*De ce ucizi rodirile-n mugure mijind
Și n-aștepți ceasu-n care, răscoapte, se desprind?*

*Vezi tu: aceste brațe au strîns și-au legănat;
Acum par ramuri care de flori s-au scuturat.*

*Vezi sinii: adăpară cu lapte cald și viu;
Pînă la lor va curge deacuma în pustiu.*

*Un dangăt greu de clopot umbrește peste sat;
Nori albi din nesfîrșitul albastru s-au lăsat*

*Și parcă ancorează, iar satul e un port
La margine de ceruri, cu clopote de mort.*

*Și pleacă iarăși norii ca floarea de salcîm:
Corăbii încărcate pentru cellalt tărîm.*

SUB CURCUBEU

*Cu șuiere de lame pe arcer,
Furtuna răbufnită-n gol
își ascuțea tăișul crunt pe cer.*

*Și noru-n ea căzuse mototol
Ca pasărea sorbită
în vîlvătăile unui pîrjol.*

*Părea o minge repezită
Din margine în margine de cer
De-un braț de vijelie-nnebunită.*

*Și vulturii furtunii l-au rupt cu cioc de fier.
Și fulgerul i se-mplînta mereu
în trup, ca un hanger.*

*Apoi căzu-n adînc furtuna — scurt și greu —
în hău rămase norul, leșinat,
Sub curcubeu.*

*Cu plumbul suferinții încărcat,
Strivît și vînut șovăia în vid
Aerianul naufragiat.*

*Dar de din jos, deodată, prin zări ce se deschid,
Un munte — ca o milă imensă, de granit —
Spre nor își-nalță umărul arid.*

*Și fu o clipă de surîs nemărginit
Cînd, doborît de chin, s-a răzimat
Un nor plîpînd de-un munte de granit.*

VILA BLANCA

*La vila omului bogat
Ce-nfruntă apele fudulă,
Dulăi cu rinjet galben bat,
Fac noaptea inși de caraulă.*

*Odor de marmură, înscris
Pe-albastre nesfîrșiri în poamă,
L-a fost clădit și-apoi l-a-nchis
Stăpîn ce nu se mai întoarnă.*

*Cînd treci durerea să-ți îngîni
Cu forma vilei lui fudule,
îl simți doar cum te latră-n cîni,
Te fluieră prin caraule.*

*Și gîndul tău insîngerat
S-amestecă deavalma-n mare:
Desnodămint nemăsurat
De vuiet și de zbuciumare,*

*Talaz și gînd și uragan
Limanu-l mușcă să-l dărîme,
Odorul lui marmurean
Să-l spargă țandări și fărime.*

CÎNTECUL APEI

*La tine, Doamne, nu mă-nalț
Cu muntele lucid în smalț:
De piatră e, iar se scufundă
Nisip mărunt sub apa scundă
Precum a focului nălucă
Tot valul apei o îmbucă.*

*La tine, Doamne, nu m-avînt
Pe-al vîntului desnodămînt,
Balaur care-nghite spații,
Dar îrîtor sub constelații,
Ce cade prăvălit din zbor
De abureala unui nor.*

*Cu stropul, Doamne, mă ridic,
Mai tare cu cît e mai mic:
E Sfarmă-Piatră, Stinge-Poc,
E Pringe-Vînt, e-n orice loc,
Subpămîntean. aerian,
Și e izvor și e ocean,*

*Murmură-n rîu și-n mare geme,
E tînerete peste vreme,
Din nori închipuie icoane
Și spânzură de bolți amvoane
Ca voia ta pe cer să steie
Prin fulgere și curcubeie.*

GLAS DIN CÎMP

*Cu stele în suflet scuturate
Pornesc în zori
Cînd tremurul de foi înrourate*

*Fărîmițează limpezimi suptiri
De aer fraged —
Copacii mă stropesc cu ciripiri.*

*Eu rîd cu rîsul plin ca rodu-n clăi
Și nesfîrșit ca hohotul luminii
Pe buze umede de văi.*

*Și plîng ades pămîntul cînd l-aud
Sub arșiță gemînd —
Aș vrea cu ploaia plînsului să-l ud.*

*Nu semăn niciodată ca s-adun,
Adun întotdeauna ca să samăn —
Nici rău nu sînt, nici bun.*

*Mereu culeg, dar mîinile mi-s goale,
Asvîrl mereu,
Iar inima mi-e plină pe răscoale.*

*Din poala mea tu vii și ciuguli boabe,
Flămîndă lume,
Săracă lume plină de podoabe.*

*Furnale-nalte gem peste orașe
Restriștea ta, o fumegă și-mi par
Făclii Ungă sicrie uriașe . . .*

*Iar eu rămân umil cum m-am născut:
Spre zările de iarbă și lumină
Mă frîng pe plug și-o iau de la-nceput.*

EUTHANASIE

*Cu viața care-mi clocotește-n vine
Ești, moarte, deopotrivă chipul meu;
Clepsidră-i soarta și nisip sînt eu:
Cu cit descresc în viață cresc în tine.*

*De-i bine una, iar cealaltă rău,
Sînt binele în rău și rău-n bine
Că una sînteți amîndouă-n mine:
Din mierea vieții gust veninul tău.*

*Te sînt prin tîmpla odihnită-n palmă
Un val abia ghicit pe apa calmă
Mocnind furtuni sub jocul unduierii.*

*Vis alb voiu fi în somnul tău topit...
Dar azi, cit încă nu m-ai cotropit,
Ești noaptea scurtă din solștițiul verii.*

CÎNTEC DE-ADORMIRE

Motiv vcriainian r

*Luminile de ierburi deslipite,
Se reculeg in soare ca s-apună —
Desfă-te, suflete, dintre ispite
Și-n trup te-adună.
Un leagăn e, și culcă-mi-te-n el.
Sînt plin de somn ca un mormint de duhul morții.
Ne-o legăna încet, încetinel,
Cu grijă mina sorții.*

*Și fără graiu, un cântec de-adormire
Pe oboseala noastră va să cadă —
Tomnatică-mpăienjenire
Pe-o veștedă livadă.
De câte-au fost, de câte-or fi
Nu va cînta, nu va șopti
Ca nici să știm nici să simțim
Cînd adormim.*

*Doar luna jumătate s-o legăna în gol
Ca noi domol,
Asemeni unui leagăn ce poartă-n infinit
Un prunc de mii de veacuri adormit
In cîntece de stele căzătoare.*

I. PARADIS

*Un rob eram și m-ai făcut titan.
Prin fumul miilor de ani mi-apare
Vedenia Edenului tiran.*

*Neîntrerupta stelelor mișcare
Rotia melodioasă în abis,
Pămîntul, ca un cap de mire-n zare,*

*Se-ncunună cu focul lor. Un vis
Ne legăna, treziți pe jumătate.
Cu somnoroasa-i Iene-n Paradis.*

*Ardeau aceleași zariști ne-nserate,
Aceleași roade spînzurau de ram,
Aceleași flori de nimeni scuturate.*

*Iar noi, din mila ta, le admiram,
Ne covârșiau minunile divine
Și, mici, în umbra lor ne-nfășuram.*

*Doriți, mijite-abia, mureau de sine
în sațiu greu și-n toropeală grea
Și-acel nemăsurat și veșnic bine*

*Mai tare ca osînda ne durea.. .
Văd mîna Evei, moale, cum adie
Voind ceva și neștiind ce vrea.*

*Șerpuitoare ca o melodie,
Un rod din mărul cel oprit a rupt;
Dar creanga s-a mișcat — și vijelie*

NICHIFOR CRAINIC

*Cutremură repaosu-nterupt
Și fulgere-n văzduh se-ncăierară
Căzind orbiș în marea dedesubt.*

*Se-ncruciașau prin volbura stelară
Un vuiet lung și-un hohot neștiut
Și lumile-n adine se turburară...*

Atunci — mărire ție! — am căzut.

POEZII ALESE 1914—1944

II. TRUDĂ

*Un rob eram și m-ai făcut titan
Din ziua-n care mi-ai turnat în trup
Osinda muncii — soartă și liman.*

*Din stinca vieții viața mea o rup,
Vîrtej de forțe-n pieptul meu s-agită
Cum zbîrnîie albinele în stup.*

*Cununa nemuririi, veștejită,
Mi-ai desfoiat-o, Doamne, de pe cap
Și-n schimb mi-ai dat o floare de-o clipită.*

*Dar clipa mea e cupa-n care-ncap
Voință, trudă, vis și libertate
Cu care setea vieții mi-o adap.*

*E-nveninat pămîntul de păcate,
Dar numai astăzi, în amarul lui,
Îți gust nemărginita bunătate.*

*Trudesc, trăiesc — și lupt și cad și sui —
Ce tainică putere mă avîntă
Că tot ce-ating înmlădii și supui?*

*Pămîntu-n sărbătoare se-nveșmîntă
Și fapta mea-i oglindă-n care vezi
Lumina Paradisului răsfrintă.*

*În brațul meu ești, Doamne, și lucrezi
Și-n truda mea, cu mine laolaltă,
Te bucuri sîngerînd ca să creezi.*

*Tu inimă de flacără, tresaltă!
Ei trec măreți în raza dimineții, —
De ropote vuieste bolta-naltă*

*Și duduie pământul luminat:
Sînt mulți și sfinți și falnici ca profeții —
E însuși Dumnezeu multiplicat*

In frații mei, în faurii vieții.

TRUP DE FUM

*Dintr-o pînză străvezie
De păianjen vreau să-ți fac
Un aerian hamac,
Plutitoare să te ție
între vîrfuri de copac.*

*Somn în leagăn să-ți prelingă
Greierușii cîmpenești,
Praf de lună să te ningă,
Mîna mea să nu le-atingă
Să nu *mi-te* veștejești.*

*Către tine doar să suie
Gîndul vis și ghidul viu,
Trup de fum trandafiriu,
între ce e și ce nu e
Că te am — atît să știu.*

PROGRES

*Te văd în câmp, te văd în munți, te văd pe marte,
Și sub pământ și sus în aer: pătimașă
întrecere-a flămândeii căutări,*

*Văpaie a voinței uriașe
De-a fi mai mult decât ți-a fost sortit de cer
Și de-a croi bătrâneii datini noi fâgașe.*

*Știu gândul tău — cutezător scafandrier
S-afundă-n valul submarin și subteran
Să smulgă ultimul grăunte de mister.*

*Din est în vest, din nord spre marea cu mărgean.
Văd lebăduind lunecătoarele vapoare
Pe-albastre netezișuri de ocean.*

*Văd trenurile cum fulgerătoare
Înfig în zări iuțea de săgeți,
Văd sfori de fier ca razele de soare,*

*Simt undele ce-n lume le trimeti
Ca dintr-o dată-n orice loc s-asvârlă gigantic
Voința ta și glasul tău și gândul tău semeț.*

*Te văd legind Pacificul de-Atlantic
Și continent de continent
Pământul nou adăugându-l celui antic,*

*Și globul tot din orient în occident,
Din nord în sud, e prea îngust ca să mai țină
Potopul tău nețârmurit și violent.*

*Mai sus, mai sus! Deasupra ta se-nclină
Pe rotitorul cerului cadran
Ciorchini de stele, zodii de lumină...*

*Văd zborul tău de cavaler aerian:
Pe pajura de tine născocită
Te-nalți să sameni geniul uman*

în stearpa Universului orbită...

*O, tu, trufașă cugetare-n mers,
Te văd în vreme și-n spații moarte risipită
Și-n urma ta, pe bobul viu de Univers,*

*Sub pulberea de aur a marilor idei,
Rinjește barbaria pe labe tari de lei,
Iar inima se-neacă în desnădejdea ei—*

Sub pulberea de aur a marilor idei.

CÎNTEC TRACIC

Lumină de aur turnați din ulcioare

*Și puneți pe-naltele voastre tristeți
Coroane de coarde de viță, coroane
Cu frunză mierie și grele broboane
De struguri ca piatra de preț.
Și umpleți cu flacără gilgütoare
Bărdaca de lut.
Pământul e rece, e negru și slut;
Scălțați-l în aur de soare.*

Lumină de aur turnați din ulcioare.

*Vremelnica slavă în pulbere zace,
E drumul prundit cu fărîme de zei.
Prietenî, în umbră de-amurg, pentru ei
Se tînguie veacul pe văile trace.
Pustiu e pământul și era săracă,
Pe zeul beției, ajuns nevoiaș,
L-au pus într-o cramă argat simbriaș.
Să bem pentru el o bărdacă !*

Lumină de aur turnați din ulcioare.

*E noapte rotundă sub cer stîmpărat,
Un curpen imens e Calea-lactee
Din ramură-n ramură împovărat
De struguri ce-n besnă scînteie.
În boabe de stele lumina e vin.
Și dacă pământul e slut și e orb,
Din vinul luminii mi-e sete să sorb.
Prietenî, eu pentru suflet închin.*

EU AM TRĂIT

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vii. Deci, nu te chem.*

*Că dacă Domnul m-a deosebit
Din marea umilință populară,
A fost ca mai adine s-o simt: eu am trăit.*

*Cu sete de albine-am adunat
Nectarul din grădinile femeii,
Dar mierea dragostei m-a-nveninat.*

*M-am împărțit prietenilor mei
În clipele de aur și de scrum
Prin mine să-i îmbun și eu prin ei.*

*Și-n sus, pe drumul fără căpătîiu,
Prin colți de stîncă pașii mei călcară
Și-avui ades prăpăstii sub călcîiu.*

*Și trăsnetul mi-a doborît înalții
Stejari ai năzuinții,
Dar din nădejdea mea sbucniră alții.*

*În viață crezul meu e ca un stei:
Oricît de greu ciocanul sorții cade
Nu-l sfarmă, ci doar scapără seînteii.*

*Cînd ce clădeam s-a dărîmat, am reclădit;
N-am izbîndit ca Meșterul Manole.
Dar am zidit mereu: eu am trăit.*

*Și-ades, plătit cu trude singerii,
Tot cerul l-am răsfrint
în iezero de limpezi bucurii.*

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vie. Deci, nu te chem.*

*Tu, — paraclisierul năimit
Ce stinge candelabrele-n altare
Când liturghia vieții s-a sfârșit.*

Eu am trăit.

|

j

ȚĂRMUL DE DINCOLO

*Țărml de dincolo de mare,
învăluitul Finister,
E poate margine de cer
Și poartă către alt mister,
Iar pentru gînd cutremurare,
Hotar de jar, străjer de ger.*

*Ajuns-au oare citi plecară?
Plecații nu ne mai răspund.
Și sînt pe mare ca un prund
Ce cade surd și greu la fund —
Ca moartea, marea e amară
De cite taine o pătrund.*

*Țărml de dincolo de mare
O fi grădină ori pustiu
Ori sloiu polar și argintiu?
Nici tu nu știi, nici eu nu știu —
Și orice navă dusă-n zare
S-a dus pe veci ca un sicriu.*

DESMĂRGINIRE

*Și de pe vîrf de munte mă voiu sui pe-un nor.
Zi grea, cutremurată va fi, o zi de-adio,
Cînd inima-mi, de tine, fîșii voiu deslipi-o,
Amară frumusețe, pămînt rătăcitor.*

*Voiu sfărîma sub pleoape tot spațiul din jur
Și-mi voiu culca suspînul pe norul meu: șalupă
Ritmată de arhangheli, la proră și la pupă,
Cu aripile vîsle prin valul de azur.*

*Oceane de văzduhuri s-or lumina rotund
Prin stele-arhipelaguri șalupa mea să treacă,
Iar tu, frumoasă lume, să-mi pari o piatră seacă
Scăpînd rostogolită spre-adîncuri fără fund.*

*Mă va-nvăli, spumoasă, pe creștete de hău
O pretutîdenească vibrație de lumină
Și m-oiu topi în boare de muzică divină.
Despovărat de zgura părerilor de rău.*

*Și a grăit Iisus: cel ce crede în Mine, chiar
de va muri, viu va fi.*

(Ioan, XI, 25)

*

De besna ta, o moarte, nu mă tem !

Eu am trăit —

Și știu că va să vii. Deci, nu te chem.

(Nichifor Crainic)

Nechemată, ținută departe un șir îndelungat de ani de rezistență miraculoasă a unui organism asaltat din toate părțile de colții unor maladii necruțătoare, moartea s-a furișat totuși în odaia brîncovcană de la Mogoșoaia, unde Nichifor Crainic și-a trăit în tihnă ultimele zile din viață, și l-a răpit dintre noi, pentru totdeauna, pe el — omul de cultură, teologul de larg orizont și de largă respirație, poetul inspirat al Șesurilor natale și al Țării de peste veac, eseistul grav și incandescent, care a știut să pună întrebări și să dea răspunsuri pentru noi toți, decenii de-a rîndul, omul de omenie în relațiile cu semenii, brațul și mîna întinse cu generoasă afecțiune tinerilor care băteau la porțile vieții.

Plecarea dintre noi a lui Nichifor Crainic s-a produs lin, tîrziu în liniștea nopții, trecerea lui în noaptea cea mare petrecîndu-se pe nesimțite, în ceasurile în care — pe pămîntul nostru — toate cîte ne înconjoară intră cu sfîntă resemnare în penumbra neființei. Știa, avea sentimentul că moartea îi dă tîrcoale de mai mulți ani și sentimentul acesta nu-i picura în suflet nici temere, nici păreri de rău. Oricum, temere nu, — căci sufletul său trăia cu vibrații adinei certitudinile credinței religioase creștine, care — prin însuși cuvîntul lui Iisus—spune: Cel ce crede în Mine, chiar de va muri, viu va fi ; păreri de rău, poate că da, deși el făcuse cîndva suprema mărturisire:

Mă va-nvăli, spumoasă, pe creștete de hău

O pretutîdenească vibrație de lumină

Și m-oi topi în boare de muzică divină,

Despovărat de zgura părerilor de rău.

Cine știe încă dacă nu cumva, la întîlnirea cu moartea, o ușoară zgură a părerilor de rău îl va fi stăpînit, totuși, la gîndul că — deși aflat pe culmea a mai bine de optzeci de ani — el nu izbutise încă să ajungă a-și spune ultimul cuvînt în această lume.

PRINOS

*Întîiul gînd ți se cuvîne ție,
Putere creatoare,
Tu care faci din patimi poezie
Cum zămislești din mlaștini stătătoare
O candelă de nufăr argintie
Din care-și urcă flăcările line
Feștilele de galbene stamine.*

*Întîiul dor ți se cuvîne ție,
întîiul dor de-a mă desface-n soare
Sub auria razelor ninsoare
Ca floarea unui crin
Cînd mugurul se sparge, de frumusețe plin.*

*întîiul cînt ți se cuvîne ție,
întîiul cînt cu care, — șoptit pe jumătate
Ca un suspîn de boare ce-n ramuri se destramă, —
M-a luluiț în poala-i de ierburi aromate
Natură mamă.*

*întîiul inn ți se cuvîne ție,
Putere creatoare, —
E-n el credința din copilărie
Și-o inimă tremurătoare.*

*Cînd roadele grădinilor se coc
în iunie, la-ntîiul verii foc,
Ușor înrumenite și brumate
Pe jumătate,*

*O vād pe mama, paznici fierbinte
A unei datini sfînte:
Cucernică adună-ntîiul rînd
De poame coapte*

*Și murmurînd
Icoanelor misterioase șoapte,
Tămîie îndelung și luminos
Al ramurilor pîrguit prin
Și iese ca și mine-n dimineți
Duminicale,
O Doamne-n cinstea rodniciei tale
Să-mpartă-ntîmplătorilor drumeți.*

din volumul
**CÂNTECELE
PATRIEI**

PATRIA

*În mărul ce se pîrguie pe creangă
Noi ți-am gustat pămîntul roditor.
Din svonul dus pe cîmpuri de-o talangă
Ți-am respirat nelămuritul dor.*

*E sinul tău de mamă plinea moale
Și laptele domoalelor cirezi.
Iubim albastrul fum în rotocoale
Că tu ai fost deprinsă să visezi.*

*Ai frămîntat credinți nemuritoare
În sîngele focșilor băieți,
Care-au cules pe buze de fecioare
Sărutul mîndrei tale frumuseți.*

*Profetic luminezi peste dezastre
Cărări ce-n zări de răsărituri pier . . .
La glasurile clopotelor noastre,
Ne ridicăm cu tine către cer.*

*Îți lămurim pe lespezi de morminte
Sculptatul graiu din timpul glorios,
În straturile vechi de oseminte
Îți numărăm al jertfelor prinos.*

*Trecutul adormit și viitorul
În clipa care bate le-mpreuni:
Cînd fericiți lipim la piept feciorul
Îmbrățișăm într-însul pe străbuni.*

*Prin veacurile moarte-n suferință
Te-am ridicat în slăvi pe-al nostru scut
Și zămislim eterna ta ființă
Din fiecare trudă pusă-n lut.*

*Prin noi răsuflă-n marile elanuri,
Tu gemi când slngerările ne dor;
Ci-n vestejirea noastră dorm noianuri
De vieți ce-or înflori la vremea lor.*

*Sus cupa morții cu dureri amare!
Sorbind-o, te vom binecuvînta;
Ca riurile contopite-n mare,
Noi vom muri în nemurirea ta.*

MAGII

*V-ați făurit un vis de-acele
Ce-au fost aievea-n Canaan,
Străvechi tâlmăcitori de stele
Sub cerul din Iran.*

*Întinderea scîntîietoare
Pălia-n adîncuri ca un fum,
Cînd călăuza de vilvoare
V-a luminat a drum.*

*Și-a fost că zile după zile
Pe creștet steaua vă lucea,
În pas molatic de cămile
Călătoreați cu ea.*

*Păreau picați pe cer curmalii
Umbrind răcoare de fîntîni;
În golul mort urlau șacalii,
Dar voi, trei magi bătrîni,*

*Sporind din semnul peste fire
Tăria cugetului slab,
Treceați paraginile-asire
Și haosul arab.*

*Treceați cu ochii-n steaua care,
Cu vrăji în minunatu-i chip,
Tira trei umbre legendare
Pe drumuri de nisip . . .*

NICHIFOR CRAINIC

*O, magi, pe curgerea de veacuri,
Tremurătorul strop de foc
Ni-arată căi fără conacuri
Spre tainicul noroc.*

*Și de-am crezut într-o minune,
Dureri — potop nenumărat —
Legenda voastră nu le spune,
Dar noi le-am îndurat.*

*Și, peste mături de ruine,
Același crez vizionar
Anină marile destine
De-același strop de jar.*

*Pe frunți cu magica lucoare,
Străbatem neguri și viitori,
Spre zarea veșnic schimbătoare
Statornici călători.*

*Treptat se face cînt obida,
Iar îndoielile — temeiu:
Ne-mbracă steaua cu hlamida
Cerescului poleiu.*

*Și-ji fulgerarea-i diafană,
Prin vremi, o, magi, vă străvedem —
Cutezătoare caravană
Sosind în Betleem.*

MAMA DE DEPARTE

*Lingă lacul larg-înfiorat și pal,
Te-am văzut în toamnă rămînînd pe mal,
Profilată trist pe cerul singeriu,
Printre foi căzute prea de timpuriu,
Cu năframa-?! care căutai să-ngropi
Sfâșiatul suflet risipit în stropi,
Mamă de departe.*

*Și de-atunci mereu
Lacrimile tale cad în gîndul meu:
Frunze veștejite peste lacul pal
Turburîndu-i veșnic sfărîmatul val.*

SOLDAT MURIND

*în fulgerarea unei străbateri ucigașe,
Prin trupul meu trei gloanțe și-au spintecat făgașe.
S-a-ncovoiat spre mine milos un camarad
Și m-a tîrît la umbră sub cetină de brad.*

*Eu voiu muri aicea; el a plecat-nainte;
Și sîngele-mi țșnește prin largi spărturi, fierbinte.
Adine în codru-i chiot și iureș de asalt,
Iar inima mea scade în gîlgăitu-i salt.*

*Curînd, curînd, stăpîna cea neagră mă va-nfrînge
Pe iarba purpurie ce aburește-n sînge.
O, soare, treci prin desert de codru foșnitor,
Mîngîie-mă cu raze și-ajută-mă să mor.*

*Deasupra mea s-o strînge sobor de păsărele
Să tînguie pădurii durerea morții mele,
Iar vîntul, de miresme și de tristețe plin,
Va tămîia odihna voinicului străin.*

STROPI DE SÎNGE

*Voi, stropi de sînge, boabe de lut înfiorate,
Svîcnește viața toată în voi, o, stropi de sînge,
Și veșnicia-ncape în clipa care bate
Cum cerul într-un picur de apă se răsfîrînge.*

*în pulsul vostru cîntă a lumii frămîntare
Și-n clipa care bate trăiți un șir de veacuri,
Iar inima vă-mparte ca un ceasornic care
Fărîmițează timpul în ritmice tictacuri.*

*întrezăresc cascade prin ramurile dese, —
Le flutură spumoasa beteală de mirese
Și-n murmurul lor parcă fecioare plîng în cor,
Tot codrul clocotește de bocetele lor...*

*O, sfîntă aiurare cu-nșelătoare-abateri,
Ce neclintit stă totul la ultimele-mi sbateri!
Natură tu, — străină de ce mi s-a părut, —
Pe tine niciodată nimic nu te-a durut.*

*Eu mor și-n preajma toată nu plînge nimeni lîngă
Sfîrșitul meu cînd nu e un semen să mă plîngă . . .
Pămîntul rece-n care te nărui și-l hrănești
Stă zăvoort în fața durerii omenești.*

*Dar numai tu, tu vino în cea din urmă clipa,
Ca un vultur să-mi fîlfi răcoare din aripa,
Și vaiete-n ecouri să spargi din stei în stei,
Victorie, cîntată de camarazii mei!*

CĂMIN RĂMAS DEPARTE...

M-ai învățat, Durere, ce e să ai o țară
A. VLAHUȚĂ

*Cămin rămas departe în zarea potopită
De flăcările unui vijelios blestem,
Cămin rămas departe în țara cotropită,
Ce drag ne ești acuma cînd nu te mai avem.*

*Răsai în alb sub dealul pe care cresc podgorii,
Pe Ungă tine drumuri aleargă-n sus și vin,
Și-aduc cu ele, seara, din țarini muncitorii
Cînd fumegi rotocoale spre ceruri, cald cămin.*

*Și tu le-nfășuri truda cea zilnică-n velințe
Ce par multicolore fășii de curcubeu,
Și-i culci în mîngîierea străvechilor credințe,
Prin care stau de vorbă, și-n vis, cu Dumnezeu.*

*Prin tine dă trecutul a veacurilor lege
Solemn precum slujește un preot în altar,
Și vlaga vieții, care tot alte vase-alege,
A curs în noi prin tine, cămin familiar.*

*Și noi, moștenitorii, o presimțeam cum vine
Din gropnițele-n care înaintașii zac.
De dincolo de moarte, noi o primiam prin tine
Ca cernerea luminii prin ramuri de copac.*

*Și-n seri cînd focul vetrii cu volburile-i roșii
Se mistuia în jocuri de umbre pe păreți,
Cu-nfiorări de taină te-nsuflețeau strămoșii
Din giulgiuri de legende străluminînd măreți.*

*Urca din fund de vremuri cărunta lor povafă
Și ni-arăta cu mina spre negresitul drum,
le unde vechi troițe credința lor ne-nvață
Și reci fințiuni de piatră spun mila lor si-acum*

*Și-am învățat din leagăn că-ti umbra ta, penalii
Călăuzesc urmașii pe datinile lor:
Poteci pe care trece ființa unei nații
Spre slava de lumină ce cheamă-n viitor . . .*

*Azi, poate, pustiirea furtunilor barbare
A spulberat cenușa din sfărîmatul vas,
Cămin rămas departe; dar sufletul, pe care
Sorbitu-l-am din tine, același ni-a rămas.*

*Și covârșind eroic durerea-ntregii nații,
Cînd se va-ntoarce iarăși biruitor și viu,
Ca Dumnezeu în clipa înfîieii lui creații,
O țară de lumină crea-va din pustiu.*

CÎNTECUL PĂMÎNTULUI

*Pămîntule rodnic, pămîntule sfînt,
Tu care mi-ești leagăn, cămin și mormînt,
Ridică spre focul aceleiași stele
Credințele tale, credințele mele.*

*Evlavie fie, pămîntule bun!
în sinul tău doar me trecutul străbun
Păstrînd, pietre scumpe din vremile-acele,
Comorile tale, comorile mele.*

*Cînd gemi sub copite de cal frămîntat,
De graniți dușmane adînc sfâșiat,
Se sbat în furtuna mîniilor grele
Durerile tale, durerile mele.*

*învolveră-n mine viteze puteri!
Iar cînd voiu fi vrednic țarina să-mi ceri,
Pe groapa-mi uitată să crești viorele:
Iubirile tale, iubirile mele.*

*Din clocotul inimii stinse să-mi faci
Umbroase coroane de falnici copaci, —
Prin mindrele vîrfuri să urci către stele
Nădejtile tale, nădejtile mele.*

DURERESub **cenzura** germană

*Cum clocotești în suflet și te zbați
Sub rînjetele paznicilor tăi
Și vrei cuvîntu-n care să străbați
Și cîntecul cu aripi de vâpăi!
Tu, cea născută din mîndrii strivite,
Tu, cea crescută din mîinii sfințite,
Durere vinovată
Că neamul mieu ți-e tată!
Te strîng în lanțuri de tăceri tirane
Și-n suflete ca-n temniță te-nchid.*

*Otravă îți aruncă peste ram,
Dar glasul ți-lucid.
Și zbuciumele tale-nnăbușite
Doar inimile noastre le aud.
Pămîntu-n care te frămînți robit e
Și-npurpurat de sînge ud.
O, ziua, ziua care va veni,
Cînd tu biruitoare vei fișni
Ca păcura aprinsă dintr-o sondă,
Ca vijelia-n larguri vagabondă
Și cerul țării mele-l vei străbate
Cu tragice cîntări de libertate!*

*Tu, geamătul ce nu se mai ogoaie,
Tu, vinul nou ce spumegă-n butoaie,
încins în cercuri care rob îl țin,
Durere, sfîntul răzbunării vin,
Durere, vilvâtaie nevăzută
Ce duduie în marile cuptoare,
Tu fierbi în inimile noastre, mută!
Ne arde furtunoasa ta dogoare,*

*Ne arde cu blestem
Că buzele uscate nu putem
Să le muiem în cupa de răcoare
A numelui tău !*

*Cu lacrimile-n ochi fulgerătoare,
Cu gîndul de jărat,ic,
Te fericim, bătrîne Prometeu,
Erou în veac de leacuri singuratic !
Ai îndurat osînda unui zeu,
Dar n-ai știut blestemul cel mai greu:
Cînd șoimii îți rupeau din măruntaie,
Tu-nlănțuit de steiuri cu verigi
Te răcoreau de-a chinului vâpaie,
Că-ți rămăsese glasul, revolta să ți-o*

ÎNTOARCERA

*Iar când s-or întoarce, teferi, la căminuri
Fîlfîind în soare steagurile sfînte,
I-or primi cu frunze verzi în baldachinuri,
Cu ghirlânzi și jerbe li-or ieși-nainte.
Într-o-mbrățișare vor uita tot răul,
Petrecuți de îmnuri, doine și urale;
Cerul va surîde, luminîndu-și hăul
Peste sărbătoarea zilei triumfale.*

*Și când s-or întoarce, palizi, mucenicii
Mursicați de moarte în vîrtejuri dirje,
GoaV avînd din umăr mîneca tunicii,
Sprijinindu-și lipsa de picioare-n cîrje,
Măreția jertfei va pluti în aer;
Săruînd cucernic semnele de rane,
I-or primi-n tăcere, fără plîns și vaier,
Cum primiau, pe vremuri, mîndrele Spartane.*

*Dar când s-or întoarce. .. Doamne, fie-ți milă,
Cînd se vor întoarce veșnicele nume
Ale celor care s-au făcut argilă
Și-t așteaptă totuși prunci, femeii și mume,
Fie-ți milă, Doamne, că nemîngîiații
Cercetează zarea, speră și suspină,
Zile după zile, așteptînd plecații
Care niciodată n-au să mai revină.*

din volumul
ȘESURI NATALE

ȘESURI NATALE

*Voi, șesuri nesfirșite sub ceruri largi de vară,
Ca ele liniștite și luminînd ca ele,
Pe-aici îmi înflorîră și-aici se scuturară
în mersul vremii, macii copilăriei mele.*

*întinderile voastre cu ondulate linii
Pe lunga-nvălurare a holdelor mănoase
Domol se desfășoară sub tremurul luminii
Și pier într-ale zării adîncuri vaporeoase.*

*Și rîurile, care sar sprintene la munte
Și-și prăvălesc spumoasă năvala lor, cînd ies
Aici, pe unde nu e o piatră să le-nfrunte,
Adorm în mersul leneș al netedului șes.*

*Amiaza obosită se toropește în zare,
Albește uriașă pe largile tarlale
Și-n pacea dogorită de-a verii-nvîlvorare
Ea zace-n infinitul nelămuririi sale.*

*Purînd poveri de roade, trec carele greoaie
Cu boi blajini dealungul prăfoaselor șosele
Și doina, care-n focul văzduhului se moaie,
îmi cade-n gînd cu vremea copilăriei mele.*

*Voi, șesuri dulci ca lenea și largi ca nesfirșirea,
Cu depărtări pe unde mirajele tresaltă,
Și sufletu-mi în care vi se răsfrînge firea
L-ați legănat cu rîuri și-amieze laolaltă.*

*Eu nu cunosc revolta cu zbateri de furtună,
Simțirea-mi curge fără involburări de valuri
Cum ale voastre ape se-mpacă și se-mbună
Cu lunga-mbrățișare a celor două maluri.*

*Și-n sufletu-mi cu doruri învăpăiate, care
Cuprind nemărginirea întinderilor voastre,
Sînt visuri fără nume ce chiamă-n depărtare
Ispititor ca Fata-Morgana-n zări albastre.*

POETUL

*De mic, o, tată, m-ai crescut în dorul
De-a talmăci a firii largă carte,
Mi-ai revărsat în inimă fiorul
Cîmpurilor desțelenite-n Marte.*

*M-ai dus în fața zărilor deschise
Și soarelui i-am îndurat arsura,
In sufletu-mi buchetele de vise
Au înflorit cînd înfloreă răsura.*

*Cînd tu arai c-un tril de doină-n gură
Sub arcul cerurilor unduia te,
Am învățat a versului măsură
Din simetria brazdelor arate.*

*Din sborul ce-l grăbește ciocîrlia
Am învățat aprinsele avînturi
Și ritmul, care naște armonia,
Din legănarea grînelor în vînturi.*

*Tu scrii și-acum cu plugul, primăvara,
A țarinii mănoasă poezie;
Eu, grea dar dulce, mi-am primit povara
De-a zugrăvi divina-i măreție.*

*Și-n vis, cînd noaptea își respiră-n slavă
Luciosul păr gătit cu flori de aur,
Prielnicele zîne din dumbravă
Mi-aduc zîbind ghirlande verzi de laur.*

ROMÂNITELE DIN VALE

*Tu le vrei, sînt flori de vară ale veseliei tale,
Romănițele din vale.
Cale lungă e de-aici
Pînă-n valea cu fințînă
Care-aruncă-n jghiab o vină
Grea de apă
Unde ziua mi s-adapă
Rîndunici.
Acolo, din iarba verde cum răsar,
Cu un sîmbure de aur pe-al corolei alb răsfrînt,
Ele par,
înflorind din negre-adîncuri, rîsul bunului pămînt.*

*Și de-aici, de la răscruce,
Apucăm poteca lină
Care duce
Pe colină
Și coboară-n valea lor,
Șerpuind prin revărsarea griului susurător.*

*Iată cum din lanul galben se ridică pătimași
Maci rotunzi și-nvîlvorați
Cari-n dorul lor de tine vor să-ți cadă fărîmați
Sub ucigătorii pași;
Dar în urma ta s-apleacă triști și grei
Că tu nu te uiți la ei.*

*Iată, iarăși, albăstrele cu învoaltele lor jerbii,
— Limpezi picături de-azur
Sprijinite-n virful ierbii, —
Și-n apusul care curge peste-al griului susur,
Toate-n urma ta s-apleacă triste, grele
Că tu nu te uiți la ele.*

*Și poteca ne coboară după mers de ore-ntregi...
Tu, cu degetele pale,
Dornică o să culegi
Romănițele din vale . . .*

*Dar, copilă, vezi tu bine:
Mâini streine
Le-au cules de n-au rămas
Și-au zădărnicit obida ostenitului tău pas.*

*Scapătă-n amurg și-n jale
Valea veseliei tale;*

*De pe marginea fîntîni nu mai sboară rîndunici.
— « Oh, frumoasă e poteca ce ne-aduse pîn-aici! »
Și-n regretul tău tîrziu,
Maci răsar și albăstrele ca din lanul auriu.*

AMIAZA

*Din zorii dimineții și pînă adineauri
Se-nveseli văzduhul de ștregării de grauri,
Și ciocîrlii în aer văzui cum îndoiesc
Din cîntece și sboruri frinturi de arabesc.
Și grînele, mișcate de mini aeriene,
Își clătinau comoara și mii de buruiene
Cu spicele de aur cîntară-n simfonie . . .
Acum din cer apasă o grea monotonie.
Le-a înecat pe toate o liniște profundă,
Deserturile zării lumina le inundă.
Colinele-albăstrite și-nvinse de dogoare
Molatica lor lene și-o trîndăvesc la soare.
Sorbînd nemărginirii visări de raze pline,
Dorm toate-acum, — e clipa uitărilor de sine.
În aerul ce fierbe în unde săltărețe,
Din repezi tot mai repezi, din crețe tot mai crețe,
Se risipește parcă tot sufletul naturii
Topit de ne-ndurarea luminii și-a căldurii.
Ca din fîntîni ascunse în tainițele firii
Curg slobode pe lume tăcerile-adormirii
Și-n greaua lor năvală treptat au aiurit
Vieța-mprăștiată în largul nesfîrșit.*

UN CÎNTEC PE SECETĂ

*Apusul adunase din larg vilvoarea verii
Și când aprinse cerul de-amurg în vilvătăi,
De parte-n fumuriul nelămurit al serii
Un cântec de durere se înguia pe văi.*

*Plîngea în el livada și țarina bolnavă
Și boarea care-adoarme pe măguri de hotar
Și tremurau susururi de veștedă otavă
Și desnădejdea muncii trudite în zadar.*

*Il repetau departe ecouri plîngătoare
Și neștiind anume din care parte vin,
Părea că, adunîndu-l din arsele ogoare,
Își respira pămîntul, prin el, un lung suspin.*

*Urcau tristeț de moarte din inima naturi:
Și se topiau în plînsul aceleași doiniri,
Cînd ziua, leșinată sub clocotul căldurii,
Murea pe culmi, în cele din urmă pîlpîiri.*

*Și cum treceam prin seara aceea de suspine,
Pustiul ei umplîndu-l cu desnădejdea mea,
Părea că se desprinde tot sufletul din mine
Și moale, în neștire, cu cîntecul plutea.*

*Plutea: în gol , pe valuri de cînt îndurerate,
Tu, suflet fără razim și fără căpătîi,
Ca palele de neguri în aer afirmate,
Pe care boarea serii le leagănă pe văi.*

COPACUL

*Înnalt și-ngîndurat ca visătorul,
Sfînd între cer și-ntre pămînt stingher,
Crescui și eu din veșnicul mister
Din care toate își pornesc izvorul.*

*Cînd seva urcă-n trunchiul meu de fier,
Adîncul îmi trimite-n foi fiorul
Și simt că-n mine năvăleşte dorul
Pămîntului de-a fi mai lingă cer.*

*Iar cerul peste vîrful meu se-ndoaie
Și svonuri tainice din infinit
O gură fac din fiecare foaie.*

*Și-n freamătul de foi nelămurit,
Cu șoaptele veciei se-ntretaie
Suspinele pămîntului trudit.*

ROMANȚA VERII

*Ți-aduci aminte vara când tînărul noroc
Ne pîrguia iubirea cu dogoriri de foc?
Rotunda nesfîrșire de-azur ne-nfășura,
Și albul feții tale de dor se-mpurpura.*

*Făptura ta cu linii curgînd în mlădieri
Și cu mișcări agale topite-n adieri
Se profila armonic pe dulcile-arătări
De dealuri ondulate în adincimi de zări.*

*Te dăruise firea cu farmec ne-ntrecut
Și, bună ca pămîntul din care ne-am născut,
Împrăștiat în preajmă un har nelămurit
De roade pîrguite pe dealul însořit.*

*Colină înflorită sub cerul străveziu,
Visînd în vâl de ceață subțire și-albăstriu,
Te-nvăluiam, frumoaso, ca-ntr-un fantastic fald
În larga revărsare a sufletului cald.*

*O boare răcoroasă din umbra de molizi
Mi te-a făcut deodată frumoșii ochi să-nchizi
Și-n filfîirea clipei, adînc ai suspinat, —
Pe gura ta, suspinul eu trist l-am sărutat.*

*Și-n vara când un soare fecund ne-nfășura
Și inimile-n pîrgă de dor le-nflăcăra,
Ni-am presimțit ca-n ceață de toamnă și-n pustiu
Norocul nostru, scumpo, brumat de timpuriu.*

StfRȘ|T DE VARĂ

*De-o vagă-nduiosare pleoapa ni se moaie
Cînd trece-n zare cea mai tîrzie rîndunică,
Iar August, ca un arbor, de zile se despoaie,
De zilele-i răscoapte ca roadele ce pică.*

*Să ne gătim de ducă, frumoasa mea, de-acuma!
Prin păr începe toamna foi galbene să-ți puie,
S-a veștejit colina și va să cadă bruma
Pe urma ta-nsemnată în lut pe cărăruie.*

*Din tot ce-a fost o vară, un farmec va rămîne
Și va sosi din urmă, mereu să ne-mpresoare
Molatic ca un susur de legănat grîne
Cînd le încinge vîntul cu fire lungi de soare.*

*Și-n seri cînd ploaia rece va bate în obloane,
Ne-o fermeca la vatră văratica zăbavă,
Printre mîhniri ivindu-și fugarele icoane
Ca printre arbori, toamna, o luncă de otavă.*

*Că-n sufletele noastre, deschise-odinioară
Cît strășinile zării ce se plecau departe,
Vom fi cules din larguri învîpăiata vară
Ca un bujor sălbatic pe care-l stringi în carte.*

CÎNTEC DE TOAMNĂ

*Voi, plopilor galbeni, aprinse făclii
Ce ardeți în zarea deșartei câmpii,
Înalte și fumegătoare feștile
De veghe la moartea frumoaselor zile!
Dar moartea cu aripi de ceață v-atinge
Cînd vîntul vă bate și ploaia vă stinge,
Iar frunza tîrzie, din rară mai rară,
Stropește pămîntul cu picuri de ceară;
Stropește pămîntul încet, pînă cînd
Tulpinele goale-or rămîne-ncurînd,
Pe zarea deșartă a moartelor zile
Sînd negre ca niște scrumite feștile.*

CULES DE VII

*Podgoria și-a tras un văl august
De purpură, rugină și văpaie,
Iar strugurii par ugere bălaie
Cu sfîrcurile doldora de must.*

*Culegătorii toarnă din hîrdaie
Și-mi dau din veselie lor să gust, —
E-al vițelor bogat olocaust
Și-un dor tomnatic rîsu-mi întretaie.*

*Podgorie rodind cu prisosință,
Tu viață, poamă nesdrobită-n lin,
Aș vrea cu o năpraznică voință,*

*Ca strugurii într-un pahar de vin
Să te strivesc pe toată-ntr-o credință
Și-n ea să sting al lumilor suspin.*

BERZE

*De larguri obosite, dorm, albe-n noapte, sus,
Ori poate picotează cu gându-n lume dus,
Poate visează țara eternei primăveri,
Cu legănate cuiburi în vîrf de palmieri;*

*Cu nopțile de aur, cu zilele fierbinți,
Cu gîrle care-adapă gazelele cumiști,
Cu portocalii mindri, care înfloresc mereu
Cu leneviri de sboruri în caldul Alizeu. . .*

*O, cît de ne-ndurată e depărtarea grea !
De ce-au venit atuncea din nou în țara mea,
Ori poate și pe ele le mîna dinnapoi
Același dor de ducă ce stăruie în noi,*

*Aceeași năzuință de-a fi unde nu ești,
De-a prinde nălucirea pe care-o bănuiești,
Aceeași sete oarbă de-a căuta ceva
Ce poate n-are umbră decît în mintea ta !*

TERȚINE PENTRU MÎNA TA

*Am poposit pe panta-nfiorată
De soarele ce-n ochi îți tremura
Și mîna ta mlădie, luminată*

*Ca un grumaz de lebedă, lira
Pe fruntea mea o dîră de jărativ
Era o zi de vară și era*

*Un vînt îndeminatic și molatic
Ș-in păr îți răsfirea îmbătător
Mirosul viu al cimbrului sălbatic.*

*Sub brațul tău visam și mi-era dor
Și tot mai dor de degetele tale
Să mă topesc in desmierdarea lor.*

*Părea că-n floarea mîinii tale pale
Setoasa inimă mi s-a-ngropat
Ca o albină-n pîlnii de petale.*

*Iar împrejur, părea redeșteptat
Și smuls de-a ta fermecătoare mină
Un dor cu dorul meu îngemănat:*

*Ca namile tîrîndu-se-n țarină
Din largul zilei ce le-nfierbînta
Colinele culcate într-o rină*

Cersiau, setoase, desmierdarea ta.

TERȚINE PENTR-UN ARBORE

DIMINEAȚA DE MAIU

Pe umerii colinelor din zare
Se despletesc șuvițe de lumină,
Cristalul bolții, aburit, se-nclină
Pe-a râurilor albă respirare.

Iar huma se mlădie moale, fină
Și-mi tipărește pasul pe cărare.
Văpaia trandafirilor tresare
Cînd adierea printre foi suspină.

Ce duh își suflă oare-nfrăgezirea
Pe-această dimineață-nrourată?
Mă simt crescînd din lut cu-ntreagă firea

Și parcă astăzi e intîia dată
Cînd scoate din nimic Dumnezeirea
Plămada vieții-11 spațiu modelată.

*Cum stai aici din veacuri legendare
Și păsările cerului le crești
Sub vaste coviltire de frunzare,*

*Tu pari un patriarh ce stăpînești
Cu seminția ta de cîntărețe
Nemărginirea vieții cîmpenești.*

*Sălbatica naturii tinerețe
Prin miile de frunze o respiri
Și soarelui, măreț, îi dai binețe.*

*Cînd, deșteptat de-ntiile sclipiri,
Arunci, din cuiburi, în prelungi ecouri,
O grindină de repezi ciripiri.*

*Imensitatea bolții, pîn-la nouri,
Cu sboruri ca săgeata o despici.
De bura bucuriilor te-nroui.*

*Apoi gigantic brațele-ți ridici
S-aduni din largul vînat pe-nserate
Poporu-mprăștiat de păsărici.*

*O, clipa asta cînd, reînturnate,
Se potolesc pe cîteo rămurea
Cu stelele prin frunze strecurate,*

*De-aș fi avut-o poate-n viața mea,
Bătrîne patriarh de sburătoare,
Eu n-aș rîvni la farmecul din ea!*

*Că-n vremi am adumbrit și eu popoare
De năzuinți — și-n suflet le purtam
Prin frunze de simțiri tremurătoare.*

*Clnta un cuib pe fiecare ram
Și dulcea păsărelelor povară
Pe crengi de gânduri lin o clătinam.*

*Dar când spre răsărit se avîntară,
Svîrlind în spațiu ciripitul viu,
Mi s-au topit în zarea solitară.*

*Și-n urma lor, pe cerul sîngeriu,
Vulturi greoi plutiau în rotocoale . . .
De-atunci, te-nalți, o, suflete-n pustiu*

Cu ramuri veștede și cuiburi goale.

PLOAIE CU SOARE

VARUL DIONIS

*Și la cronică e scris
Că Romanii vechi avură
Vieții strașnică măsură.
Și știi, vere Dionis,
Că cetăți cu tari dușmani
Se zdrobiră de virtutea
Cumpătaților Romani.*

*Și mai scrie la istorii
De vitejii aciuai
Pe sub poale de Carpați
Coperite cu podgorii,
Că la ei și rob și șef
îmbătați de vin deavalma
O duceau tot într-un chef.*

*Tu, fiind o-mpletitură
Toarsă din Romani și Daci,
Doi potrivnici — îi împaci
într-o singură făptură:
Ești la muncă un viteaz
Și-un Roman răsare-n tine
Dimineața, — când ești treaz.*

*Dar când vinul cu aroma
Te ridică-n slăvi de vis,
Drept e, vere Dionis,
Că, uifind de maica Romă,
Și de garduri sprijinit,
Treci prin Sarmisegetuza
Ca un Dac desăvârșit.*

PLOAIE CU SOARE

*Se lasă vara-n zile lungi și rare
O ploaie liniștită și egală,
Iar soarele și-apleacă fața pală
Prin străvezimea ei, către-nserare.*

*Și-n picurii ce cad a oboseală
Pe umeda naturii dezolare,
Prelung răsfiră razele solare
O veselă sclipire de betală.*

*Privește minunata-ntretăiere
A firelor de apă și de soare
Țesînd surîs și plîngere-n cădere.*

*E-atîta vrajă, suflete, în ele,
Că razele prin ploaie lucitoare
Sînt zîmbetele-n lacrimile mele.*

NICHIFOR CRAINIC

DE PROFUNDIS

*Străbunii mei din vremuri legendare,
Al vostru suflet de umili țărani
A dormitat sub secolii tirani
Ca sub un greu de lespezi funerare.*

*Dar din adâncul miilor de ani,
Tot ce-a mornit în voi — frumos și mare —
Irumpe-n mine ca o-nvilvorare
Spre ceru-ncins în sboruri de vultani,*

*În sânge mi-arde dorul vostru scris;
Urcați, prin mine, către biruință,
Și-așa, cum ale voastre toate mi-s,*

*Vă răzbunați, că-n tinăra-mi ființă
A pîlpîit lumina unui vis
Și s-a zbatut suprema năzuință.*

ARTA ȘI IUBIREA

*Cu deopotrivă vrăji mistuitoare
Voi amîndouă vă-mplețiți în mers:
Ne doare dulce un suris neșters
Cum cizelarea unui vers ne doare.*

*Dar muzica sonoră dintr-un vers
Și ritmul inimii tremurătoare
Ne toarnă-n suflet marea sărbătoare
A armoniilor din univers.*

*Slăvite fiți deapururea și sfînte,
Voi, forțe ale artei și iubirii;
Voi ardeți raze-n plînsul omenirii, —*

*Senine flori pe-o jale de morminte, —
Prin voi ne fulgeră o clipă-n minte
Eternul zîmbet al Dumnezeuirii.*

PĂIANJENUL

*Stă pînza-ți diafană ca o rază
Pe-un ram ce pe prăpastie se-nclină,
Iar noaptea prinde-n ea o bură fină
Pe care dimineața o perlează.*

*Trăiești plutind în legănare lină
Pe hăul ce sub tine surd vibrează;
Cînd vraja tainei lui te-ncătușează,
Îți torci un fir ca firul de lumină.*

*Și te cobori în adîncimea vagă. . .
Dar dorul ramului din nou te-avîntă
Pe firul tors din propria ta vlagă.*

*Și fericită ești trăindu-ți visul,
Insectă mică ce domini abisul,
Cînd noi privindu-l numai, ne-nspăimîntă.*

CĂDERI

*Șuvoaiele de munte cu apa care cade,
Lucind fulgerătoare spre-abisul de sub sfîncă,
Desfășură căderea spumoaselor cascade
Cu-ațîta mai măreață cu cît e mai adîncă.*

*Și-asemeni unor gînduri ce pe-nălțimi domină
Și-apoi s-aruncă-n haos adîncul să-i măsoare,
Brăzdează universul lungi dîre de lumină
Pe urma prăbușirii de stele căzătoare.*

*Tu viața mea, ca toate, menită să te-absoarbă
Sursărilor ce umplu tristețea lumii noastre,
O, de-ai putea să fulgeri și tu prin noaptea o
Ca splendida cădere de ape și de astre!*

EPILOG

TERȚINE PENTRU PRIETENI

*Să bem, prieteni! Cine știe, miine,
Cînd vor veni talente mari și noi,
Din truda noastră ce va mai rămîne?*

*Ne-o-nvălui uitarea-n umbre moi;
Dar moartea cînd va fi să ne despartă,
Eu vreau să fiu întîiul dintre voi.*

*Ce-nseamnă gloria? O cupă spartă!
De spuma ei postumă nu mă tem
Că timpul dintr-odată o deșartă*

*Asemenea paharului ce-l bem.
în veci n-ajung egale între sine:
Ce sîntem, ce voim și ce creem.*

i

*Tot una mi-e prieteni! Știu eu bine,
Cînd voiu dormi, de mult, în țințirim,
De cintecele mele și de mine*

*Vor zice alții: «.. . A, ne amintim, —
Nichifor Crainic în literatură
A fost un nume, dintr-un pseudonim».*

*Iar voi veți fi bătrîni, cu mîntea sură,
Și-nțelegînd că, dacă arta nu-i,
Iubirea-n viață-i singura măsură,*

*Veți apuca poteca de pe grui
Pe-o toamnă ca și asta de târzie,
Și-n inimă cu amintirea lui,*

*Sub ăst umbrar de viță ruginie,
Veți închina și pentru cel plecat
Grăind cuvinte de prietenie.*

...Eu voiu dormi deapururi împăcat.

**din volumul
ȚARA DE PESTE
VEAC**

ȚARA DE PESTE VEAC

*Spre țara lui Lerui-Ler
Nu e zbor nici drum de fier, —
Numai lamură de gând,
Numai suflet tremurînd
Și vislaș un înger.*

*Spre țara de peste veac
Nesjîrșire fără Jeac,
Vămile văzduhului,
Săbiile Duhului
Pururea de strajă.*

*Sus ! pe sparte frunți de zei,
Șovăielnici pași ai mei!
Piscuri de-ntrebări — momii
Să-mi rămînă sub călcîiu
Și genuni de zare !*

*în țara lui Lerui-Ler
Năzuiesc un colț de cer.
De-oiu găsi, de n-oiu găsi
Nimenea nu poate ști —
Singur Lerui-Ler.*

CÎNTECUL DUNĂRII

*Dunăre, Dunăre, drum legănat,
Drum fără pulbere și fără leat,
Du-ne spre apele mediterane
Dorul izvoarelor după oceane.*

*Dunăre, Dunăre, drum către larg,
Valuri de valuri în goană se sparg,
Neamuri de neamuri cu valul și vîntul.
Noi —> stăm cu doinele și cu pămîntul!*

*Dunăre, Dunăre, drum fără glod,
Du-ne vapoarele grele de rod,
Inima neamului nostru e-n grine:
Dăruie-o lumii flămînde de pine.*

*Dunăre, Dunăre, drum de alean,
Du-ne izvoarele către ocean,
Scaldă-ne sufletu-n nemărginire,
Leagăn al dragostei de omenire.*

NICHIFOR CRAINIC

IISUS PRIN GRÎU

*Prin griul copt, pe unde-aleargă
șerpuitoarea mea cărare
Ce scăpată departe-n aur
de glorioasă înserare,*

*Mi s-a părut că treci, Iisuse,
precum treceai pe vremea ceea
Gustînd în mers prietenia
pescarilor din Galileea.*

*Pe părul tău, încununîndu-l,
juca o flacăra bălaie
Și soarele muia veșmîntul
drumeților în vilvătaie.*

*Vorbeai... și inimile toate
Se aninau de vorba ta
Și le purtai ca o podoabă
de ciucuri prinsă la manta.*

*Că vorba ta era mai dulce
ca rodiile din Edom
Și-nomenia dumnezeirea
și îndumnezeia pe om.*

*Treceai... și sîngera în tine
prigoana crudelor sinedrii.
în zări vă așteptau gigantici,
cu crengi ocrotitoare, cedrii.*

POEZII ALESE 1914—1944

*Iar eu părea că merg în ceata
de ucenici și ucenice
Și sfarăm și eu, pentru cină,
cu palmele-amîndouă, spice.*

*Eram, socot, prea midt al lumii
și prea puțin al vremii tale
Că pămînteana grijă, Doamne,
m-a-nfîrziat, stingher, pe cale.*

*Pe-același galben grîu coboară
același glorios apus,
Dar n-aud vorbele-ți pe care
evangheliștii nu h-au spus.*

*Trecură veacuri, și cu ele
că treci din nou mi s-a părut
Și-ți caut urma luminoasă
în lutul moale s-o sărut.*

NICHIFOR CRAINIC

RECULEGERE

*Drumuri cu domoale întoarceri acasă,
Asfințit de soare pe lame de coasă,
Prosternări de sălcii și mesteacini, boare
De azimă caldă scoasă din cuptoare,
Aburit de inimi cîntec tremurat,
În urmă departe deal însingurat,
Seară ca o rasă de călugăriță
Înnegrind tăcut pe brațe de troiță
Răsărit de stele, umbră de grădini,
Suflet de crăițe și de rosmarini. . .*

*Șezi puțin pe culme să privim de sus
Hornurile fumegînd, după apus;
Fumul casei noastre-n marginea cealaltă
E mai-nalt și face seara și mai-naltă;
E mai drept și mai albastru și mai clar
Parcă tîmîiază stelele de jar.*

CÎNTEC DE PESCAR

*îmi pari un păstrăv auriu
Prin apa vremii fulgerînd
Și săgețînd
Talazul străveziu.*

*Adesea te oprești în vad
Și brațele spre tine-ntind,
Dar ele șovăie și cad:
Ești prea frumos ca să te prind.*

*Eu stnt pescarul răbduriu
Și țintuit pe mal
De tine —•fulger auriu
Adus de val și dus de val.*

TERȚINE PATRIARHALE

*O, lasă — visul alb din anii duși —
îmi pare că se pleacă rîzătoare
Pe-al Argeșului leneș lunecuș.*

*Albastru cer și cîmp bătut de soare
Și rapiță-nflorită-n luna maiu,
Ce schimbă șesu-n mare de vilvoare.*

*Și de-ar fi fost să fii cum nu erai,
Uniți ca două versuri într-o rimă
Prin tine eu, prin mine tu trăiai*

*Acolo-n casa albă și intimă,
Sub crengi încovoiate de belșug,
Pătrunși de-adînce viață unanimă.*

*Cu gândurile-albine care fug
Și fericirea noastră — strop de miere —
Din inima cîmpurilor o sug.*

*Cu nopți păienjenite de veghere
în care tu să teși din borangic
Ștergare fine ca o adiere*

*Să-mbraci icoana vr-unui mucenic
Cum mama mea făcea odinioară
Cînd eu eram neștiutor și mic.*

*Și călători trudiți pe drum de țară
La noi să poposească rînd pe rînd
Să guste vorba ta familiară.*

*Zăvozii noștri să-i privească blînd
Cu ochii umeziți de duiosie . . .
Și-n praf, printre drumeți, amestecînd*

*Dumnezeasca lor epifanie,
Ca-n vechile balade ciobănești
Sîn-Petru cu Moș-Dumnezeu să vie;*

*Și tu, la fel de bună, să-i cinstești
Cu miere și cu azimă bălană
Ca pe-orîșicare oaspeți omenești.*

*Iar ei, cu stropi scînteietori, pe geană,
Să rîdă dulce-n barbă —< oarecum
De neștiința noastră păminteană.*

*Și sub amurg să plece iar la drum.
Din zări adinei solarul jărăgaiu
Să-i tăinuie-ntr-o glorie de fum . . .*

*O, de-ar fi fost să fii cum nu erai. **

CÎNTEC DE MUNTE

*Cu bradul mă absoarbe-naltul cer
Și cînt. cu scorbura cînd vîntul bate,
Dorm cu tăcerile-n singurătate
Și cu ecoul pe coclauri pier.*

*Mă-mprăștiu cu lumina ce se pierde
Strivită prin frunzarele de sus
în codrul ce din zori pînă-n apus
Miroase-a putred și miroase-a verde.*

*Cu piscul razim nori de fruntea mea
Și zac în văi cu florile deavalma,
Cu ramurile-ntînd spre boltă palma
Să legăn păsări, ca-ntr-un cuib, în ea.*

*Ferigă ce te zbați fără-alinare,
Eu vreau pe stînci cu mușchiul să rămîn.
Dar cu izvoarele m-adun și mîn
Cu ele către mare, către mare.*

AMIAZĂ

*în arie sint stoguri și auie mașina.
Mir agii depărtate își vîntură lumina.*

*Puzderie de gînduri cu griul vînturăm
Și aerul de flăcări abia-l mai respirăm.*

*Curg toropeli topite ca plumbul, din tărie,
Burează oboseală pe fruntea singerie.*

*Dar arșiță e-afta că soarele de jar
Și el își șterge fața cu-un nor ca un ștergar.*

ELEGIE

*Aceste vîrfuri de molid
Ce picură-n văzduh rășină,
Aceste vițe ce se-nclină
Viitoare verde peste zid
Eu mîine n-am să le mai văd,
Eu mîine n-am să le mai văd.*

*Aceste stele-căzătoare
Surpînd din cer vremelnicii,
Aceste cupe străvezi
Brumate sîngeriu pe buze
Eu mîine n-am să le mai știu,
Eu mîine n-am să le mai știu.*

*Aceste mîini prietenești
Într-ale mele cald lăsate
Cu inima ce le străbate,
Aceste mîini prietenești
Eu mîine n-am să le mai strîng.
Eu mîine n-am să le mai strîng.*

*Și-aceste cîntece pe care
Le cînt cu jumătate glas,
(Aceste vetre unde las
Cenușa flăcării fugare) —
Eu mîine n-am să le mai cînt,
Eu mîine n-am să le mai cînt.*

JGHEABUL

*S-au stîns aștepta basme cu bătrînii
Și ani și frunză-n mii au putrezit,
Dar suflet viu din sufletul fîntînii
Străvechiul lemn cu mușchii mi l-a-nverzit.
Din ce adîncuri fără capăt saltă
Eu nu mă-mtrec, dar caut
Să-l țin curat de mîlul de pe baltă.
Din gura de răcoare a fîntînii
Îmi curge ca un cîntec printr-un flaut;
S-asvîrle-n melodii de vălurele,
Alunecă pe nodurile mele*

*Și gîlgîie-n gurguiu —
Eu îl primesc să-l dărui
Oricui
Și fiecărui.*

*Amiaza bate-n neteda cîmpie
Ca-ntr-o tîpsie argintie;
Dogoarea fumegă talazuri moi.
E ceasul ars și setea înșorită
Se tînguie în mugete de boi.
Pripită, dogorită,
S-adună-n mii
De turme, de cirezi, de herghelii
Bălângănind tîlângi tîrăgănat
Și-o jale toropită, de argat.
Te-apropie și bea, făptură arsă,
Că apa mea ce trece nu se trece —
Cu cît o sorbi mai vie se revarsă
Și tremură mai rece !*

*Din gura de răcoare a fântinii
îmi curge ca un cântec printr-un flaut,
S-asvîrle-n melodii de vălurele,
Alunecă pe nodurile mele
Și gîlgîie-n gurguiiu —
Eu o primesc și-o dărui
Oricui
Și fiecărui.*

*Dar setea de pe cîmp s-a ridicat
Și din albastrul gol
Cad păsări leșinate-n rostogol
Mai jos, mai răsfiat
Pe sinilia cerului perdea,
Și coborînd cu ea,
Par ciucuri grei ce s-ar fi spinzurat
De tivul ei — și-i moaie-n apa mea.
Și beau și iarăși suie:
Avînt răsfrînt o clipă în unda mea verzuie . .
Dar cum se duc și ciripesc în zbor,
Stropindu-și bucuria din aripa fugară
Pe nesfîrșitul zîmbet al cerului de vară,
E apa mea stropită în ciripitul lor.*

*Din gura de răcoare a fântinii
îmi curge ca un cântec printr-un flaut,
S-asvîrle-n melodii de vălurele,
Alunecă pe nodurile mele
Și gîlgîie-n gurguiiu —
Eu o primesc și-o dărui
Oricui
Și fiecărui.*

MOLIMĂ

*Un dangăt rar de clopot umbrește peste sat.
Salcîmii sînt în floare și molimă e-n sat.*

*Cu soarele pe creștet și frunți tăiate-n dungi,
Ei sapă gropi alături cit leagănul de lungi.*

*De ce te-arăți puternic în moarte, Doamne, și-n
jelanie de mame sfîr site în leșin?*

*De ce ucizi rodirile-n mugure mijind
Și n-aștepți ceasu-n care, răscoapte, se desprind?*

*Vezi tu: aceste brațe au strîns și-au legănat;
Acum par ramuri care de flori s-au scuturat.*

*Vezi sinii: adăpară cu lapte cald și viu;
Fînfina lor va curge deacuma în pustiu.*

*Un dangăt greu de clopot umbrește peste sat;
Nori albi din nesfîrșitul albastru s-au lăsat*

*Și parcă ancorează, iar satul e un port
La margine de ceruri, cu clopote de mort.*

*Și pleacă iarăși norii ca floarea de salcîm:
Corăbii încărcate pentru cellalt tărîm.*

SUB CURCUBEU

*Cu șuire de lame pe arcer,
Furtuna răbufnită-n gol
își ascuțea tăișul crunt pe cer.*

*Și noru-n ea căzuse mototol
Ca pasărea sorbită
în vîlvătăile unui pîrjol.*

*Părea o minge repezită
Din margine în margine de cer
De-un braț de vijelie-nnebunită.*

*Și vulturii furtunii l-au rupt cu cioc de fier.
Și fulgerul i se-mpînta mereu
în trup, ca un hanger.*

*Apoi căzu-n adînc furtuna — scurt și greu —
în hău rămase norul, leșinat,
Sub curcubeu.*

*Cu plumbul suferinții încărcat,
Strivit și vînut șovăia în vid
Aerianul naufragiat.*

*Dar de din jos, deodată, prin zări ce se deschid,
Un munte — ca o milă imensă, de granit —
Spre nor își-nalță umărul arid.*

*Și fu o clipă de surîs nemărginit
Cînd, doborît de chin, s-a răzimat
Un nor plătînd de-un munte de granit.*

VILA BLANCA

*La vila omului bogat
Ce-nfruntă apele fudulă,
Dulăi cu rinjet galben bat,
Fac noaptea inși de caraulă.*

*Odor de marmură, înscris
Pe-albastre nesfîrșiri în poarnă,
L-a fost clădit și-apoi l-a-nchis
Stăpîn ce nu se mai întoarnă.*

*Cînd treci durerea să-ți îngini
Cu forma vilei lui fudule,
îl simți doar cum te latră-n cîni,
Te fluieră prin caraule.*

*Și gîndul tău însîngerat
S-amestecă deavalma-n mare:
Desnodămint nemăsurat
De vuiet și de zbuciumare,*

*Talaz și gînd și uragan
Limanu-l mușcă să-l dărîme,
Odorul lui marmurean
Să-l spargă țandări și fărime.*

CÎNTECUL APEI

*La tine, Doamne, nu mă-nalț
Cu muntele lucid în smalț:
De piatră e, iar se scufundă
Nisip mărunt sub apa scundă
Precum a focului nălucă
Tot valul apei o îmbucă.*

*La tine, Doamne, nu m-avînt
Pe-al vîntului desnodămînt,
Balaur care-nghite spații,
Dar îrtor sub constelații,
Ce cade prăvălit din zbor
De abureala unui nor.*

*Cu stropul, Doamne, mă ridic,
Mai tare cu cît e mai mic:
E Sfarmă-Piatră, Stinge-Poc,
E Pringe-Vînt, e-n orice loc,
Subpămîntean. aerian,
Și e izvor și e ocean,*

*Murmură-n rîu și-n mare geme,
E tînerete peste vreme,
Din nori închipuie icoane
Și spânzură de bolți amvoane
Ca voia ta pe cer să steie
Prin fulgere și curcubeie.*

GLAS DIN CÎMP

*Cu stele în suflet scuturate
Pornesc în zori
Cînd tremurul de foi înrourate*

*Fărîmîțează limpezimi suptiri
De aer fraged —
Copacii mă stropesc cu ciripiri.*

*Eu rîd cu rîsul plin ca rodu-n clăi
Și nesfîrșit ca hohotul luminii
Pe buze umede de văi.*

*Și plîng ades pămîntul cînd l-aud
Sub arșiță gemînd —
Aș vrea cu ploaia plînsului să-l ud.*

*Nu semăn niciodată ca s-adun,
Adun întotdeauna ca să samăn —
Nici rău nu sînt, nici bun.*

*Mereu culeg, dar mîinile mi-s goale,
Asvîrl mereu,
Iar inima mi-e plină pe răscoale.*

*Din poala mea tu vii și ciuguli boabe,
Flămîndă lume,
Săracă lume plină de podoabe.*

*Furnale-nalte gem peste orașe
Restriștea ta, o fumegă și-mi par
Făclii Ungă sicrie uriașe . . .*

*Iar eu rămân umil cum m-am născut:
Spre zările de iarbă și lumină
Mă frîng pe plug și-o iau de la-nceput.*

EUTHANASIE

*Cu viața care-mi clocotește-n vine
Ești, moarte, deopotrivă chipul meu;
Clepsidră-i soarta și nisip sînt eu:
Cu cit descresc în viață cresc în tine.*

*De-i bine una, iar cealaltă rău,
Sînt binele în rău și rău-n bine
Că una sînteți amîndouă-n mine:
Din mierea vieții gust veninul tău.*

*Te sînt prin tîmpla odihnită-n palmă
Un val abia ghicit pe apa calmă
Mocnind furtuni sub jocul unduierii.*

*Vis alb voiu fi în somnul tău topit...
Dar azi, cit încă nu m-ai cotropit,
Ești noaptea scurtă din solștițiul verii.*

CÎNTEC DE-ADORMIRE

Motiv vcriainian r

*Luminile de ierburi deslipite,
Se reculeg in soare ca s-apună —
Desfă-te, suflete, dintre ispite
Și-n trup te-adună.
Un leagăn e, și culcă-mi-te-n el.
Sînt plin de somn ca un mormint de duhul morții.
Ne-o legăna încet, încetinel,
Cu grijă mina sorții.*

*Și fără graiu, un cântec de-adormire
Pe oboseala noastră va să cadă —
Tomnatică-mpăienjenire
Pe-o veștedă livadă.
De câte-au fost, de câte-or fi
Nu va cînta, nu va șopti
Ca nici să știm nici să simțim
Cînd adormim.*

*Doar luna jumătate s-o legăna în gol
Ca noi domol,
Asemeni unui leagăn ce poartă-n infinit
Un prunc de mii de veacuri adormit
In cîntece de stele căzătoare.*

I. PARADIS

*Un rob eram și m-ai făcut titan.
Prin fumul miilor de ani mi-apare
Vedenia Edenului tiran.*

*Neîntrerupta stelelor mișcare
Rotia melodioasă în abis,
Pămîntul, ca un cap de mire-n zare,*

*Se-ncunună cu focul lor. Un vis
Ne legăna, treziți pe jumătate.
Cu somnoroasa-i lene-n Paradis.*

*Ardeau aceleași zariști ne-nserate,
Aceleași roade spînzurau de ram,
Aceleași flori de nimeni scuturate.*

*Iar noi, din mila ta, le admiram,
Ne covîrșiau minunile divine
Și, mici, în umbra lor ne-nfășuram.*

*Doriți, mijite-abia, mureau de sine
în sațu greu și-n toropeală grea
Și-acel nemăsurat și veșnic bine*

*Mai tare ca osînda ne durea.. .
Văd mina Evei, moale, cum adie
Voind ceva și neștiind ce vrea.*

*Șerpuitoare ca o melodie,
Un rod din mărul cel oprit a rupt;
Dar creanga s-a mișcat — și vijelie*

NICHIFOR CRAINIC

*Cutremură repaosu-nterupt
Și fulgere-n văzduh se-ncăierară
Căzind orbiș în marea dedesubt.*

*Se-ncruciașau prin volbura stelară
Un vuiet lung și-un hohot neștiut
Și lumile-n adine se turburară...*

Atunci — mărire ție! — am căzut.

POEZII ALESE 1914—1944

II. TRUDĂ

*Un rob eram și m-ai făcut titan
Din ziua-n care mi-ai turnat în trup
Osinda muncii — soartă și liman.*

*Din stinca vieții viața mea o rup,
Vîrtej de forțe-n pieptul meu s-agită
Cum zbîrnîie albinele în stup.*

*Cununa nemuririi, veștejită,
Mi-ai desfoiat-o, Doamne, de pe cap
Și-n schimb mi-ai dat o floare de-o clipită.*

*Dar clipa mea e cupa-n care-ncap
Voință, trudă, vis și libertate
Cu care setea vieții mi-o adap.*

*E-nveninat pămîntul de păcate,
Dar numai astăzi, în amarul lui,
Îți gust nemărginita bunătate.*

*Trudesc, trăiesc — și lupt și cad și sui —
Ce tainică putere mă avîntă
Că tot ce-ating înmlădii și supui?*

*Pămîntu-n sărbătoare se-nveșmîntă
Și fapta mea-i oglindă-n care vezi
Lumina Paradisului răsfrintă.*

*În brațul meu ești, Doamne, și lucrezi
Și-n truda mea, cu mine laolaltă,
Te bucuri sîngerînd ca să creezi.*

*Tu inimă de flacără, tresaltă!
Ei trec măreți în raza dimineții, —
De ropote vuieste bolta-naltă*

*Și duduie pământul luminat:
Sînt mulți și sfinți și falnici ca profeții —
E însuși Dumnezeu multiplicat*

In frații mei, în faurii vieții.

TRUP DE FUM

*Dintr-o pînză străvezie
De păianjen vreau să-ți fac
Un aerian hamac,
Plutitoare să te ție
între vîrfuri de copac.*

*Somn în leagăn să-ți prelingă
Greierușii cîmpenești,
Praf de lună să te ningă,
Mîna mea să nu te-atingă
Să nu *mi-te* veștejești.*

*Către tine doar să suie
Gîndul vis și ghidul viu,
Trup de fum trandafiriu,
între ce e și ce nu e
Că te am — atît să știu.*

PROGRES

*Te văd în câmp, te văd în munți, te văd pe mart,
Și sub pământ și sus în aer: pățimașă
întrecere-a flămândeii căutări,*

*Văpaie a voinței uriașe
De-a fi mai mult decât ți-a fost sortit de cer
Și de-a croi bătrâneii datini noi fâgașe.*

*Știu gândul tău — cutezător scafandrier
S-afundă-n valul submarin și subteran
Să smulgă ultimul grăunte de mister.*

*Din est în vest, din nord spre marea cu mărgean.
Văd lebăduind lunecătoarele vapoare
Pe-albastre netezișuri de ocean.*

*Văd trenurile cum fulgerătoare
Înfig în zări iuțea de săgeți,
Văd sfori de fier ca razele de soare,*

*Simt undele ce-n lume le trimeti
Ca dintr-o dată-n orice loc s-asvârlă gigantic
Voința ta și glasul tău și gândul tău semeț.*

*Te văd legînd Pacificul de-Atlantic
Și continent de continent
Pământul nou adăugîndu-l celui antic,*

*Și globul tot din orient în occident,
Din nord în sud, e prea îngust ca să mai țină
Potopul tău nețărnut și violent.*

*Mai sus, mai sus! Deasupra ta se-nclină
Pe rotitorul cerului cadran
Ciorchini de stele, zodii de lumină...*

*Văd zborul tău de cavaler aerian:
Pe pajura de tine născocită
Te-nalți să sameni geniul uman*

în stearpa Universului orbită...

*O, tu, trufașă cugetare-n mers,
Te văd în vreme și-n spații moarte risipită
Și-n urma ta, pe bobul viu de Univers,*

*Sub pulberea de aur a marilor idei,
Rinjește barbaria pe labe tari de lei,
Iar inima se-neacă în desnădejdea ei—*

Sub pulberea de aur a marilor idei.

CÎNTEC TRACIC

Lumină de aur turnați din ulcioare

*Și puneți pe-naltele voastre tristeți
Coroane de coarde de viță, coroane
Cu frunză mieroasă și grele broboane
De struguri ca piatra de preț.
Și umpleți cu flacără gilguitoare
Bărdaca de lut.
Pământul e rece, e negru și slut;
Scălțați-l în aur de soare.*

Lumină de aur turnați din ulcioare.

*Vremelnica slavă în pulbere zace,
E drumul prundit cu fărîme de zei.
Prietenii, în umbră de-amurg, pentru ei
Se tînguie veacul pe văile trace.
Pustiu e pământul și era săracă,
Pe zeul beției, ajuns nevoiaș,
L-au pus într-o cramă argat simbriaș.
Să bem pentru el o bărdacă!*

Lumină de aur turnați din ulcioare.

*E noapte rotundă sub cer stîmpărat,
Un curpen imens e Calea-lactee
Din ramură-n ramură împovărat
De struguri ce-n besnă scînteie.
În boabe de stele lumina e vin.
Și dacă pământul e slut și e orb,
Din vinul luminii mi-e sete să sorb.
Prietenii, eu pentru suflet închin.*

EU AM TRĂIT

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vie. Deci, nu te chem.*

*Că dacă Domnul m-a deosebit
Din marea umilință populară,
A fost ca mai adine s-o simt: eu am trăit.*

*Cu sete de albine-am adunat
Nectarul din grădinile femeii,
Dar mierea dragostei m-a-nveninat.*

*M-am împărțit prietenilor mei
În clipele de aur și de scrum
Prin mine să-i îmbun și eu prin ei.*

*Și-n sus, pe drumul fără căpătîiu,
Prin colți de stîncă pașii mei călcară
Și-avui ades prăpăstii sub călcîiu.*

*Și trăsnetul mi-a doborât înalții
Stejari ai năzuinții,
Dar din nădejdea mea sbucniră alții.*

*În viață crezul meu e ca un stei:
Oricît de greu ciocanul sorții cade
Nu-l sfarmă, ci doar scapără seînteii.*

*Cînd ce clădeam s-a dărîmat, am reclădit;
N-am izbîndit ca Meșterul Manole.
Dar am zidit mereu: eu am trăit.*

*Și-ades, plătit cu trude singerii,
Tot cerul l-am răsfrint
în iezele de limpezi bucurii.*

*De besna ta, o moarte, nu mă tem,
Eu am trăit —
Și știu că va să vie. Deci, nu te chem.*

*Tu, — paraclisierul năimit
Ce stinge candelabrele-n altare
Când liturghia vieții s-a sfârșit.*

Eu am trăit.

j

ȚĂRMUL DE DINCOLO

*Țărml de dincolo de mare,
învăluitul Finister,
E poate margine de cer
Și poartă către alt mister,
Iar pentru gînd cutremurare,
Hotar de jar, străjer de ger.*

*Ajuns-au oare citi plecară?
Plecații nu ne mai răspund.
Și sînt pe mare ca un prund
Ce cade surd și greu la fund —
Ca moartea, marea e amară
De cite taine o pătrund.*

*Țărml de dincolo de mare
O fi grădină ori pustiu
Ori sloiu polar și argintiu?
Nici tu nu știi, nici eu nu știu —
Și orice navă dusă-n zare
S-a dus pe veci ca un sicriu.*

DESMĂRGINIRE

*Și de pe vîrf de munte mă voiu sui pe-un nor.
Zi grea, cutremurată va fi, o zi de-adio,
Cînd inima-mi, de tine, fîșii voiu deslipi-o,
Amară frumusețe, pămînt rătăcitor.*

*Voiu sfărîma sub pleoape tot spațiul din jur
Și-mi voiu culca suspînul pe norul meu: șalupă
Ritmată de arhangheli, la proră și la pupă,
Cu aripile vîsle prin valul de azur.*

*Oceane de văzduhuri s-or lumina rotund
Prin stele-arhipelaguri șalupa mea să treacă,
Iar tu, frumoasă lume, să-mi pari o piatră seacă
Scăpînd rostogolită spre-adîncuri fără fund.*

*Mă va-nvăli, spumoasă, pe creștete de hău
O pretutîdenească vibrație de lumină
Și m-oiu topi în boare de muzică divină.
Despovărat de zgura părerilor de rău.*

*Și a grăit Iisus: cel ce crede în Mine, chiar
de va muri, viu va fi.*

(Ioan, XI, 25)

*

De besna ta, o moarte, nu mă tem !

Eu am trăit —

Și știu că va să vii. Deci, nu te chem.

(Nichifor Crainic)

Nechemată, ținută departe un șir îndelungat de ani de rezistență miraculoasă a unui organism asaltat din toate părțile de colții unor maladii necruțătoare, moartea s-a furișat totuși în odaia brîncovcană de la Mogoșoaia, unde Nichifor Crainic și-a trăit în tihnă ultimele zile din viață, și l-a răpit dintre noi, pentru totdeauna, pe el — omul de cultură, teologul de larg orizont și de largă respirație, poetul inspirat al Șesurilor natale și al Țării de peste veac, eseistul grav și incandescent, care a știut să pună întrebări și să dea răspunsuri pentru noi toți, decenii de-a rîndul, omul de omenie în relațiile cu semenii, brațul și mîna întinse cu generoasă afecțiune tinerilor care băteau la porțile vieții.

Plecarea dintre noi a lui Nichifor Crainic s-a produs lin, tîrziu în liniștea nopții, trecerea lui în noaptea cea mare petrecîndu-se pe nesimțite, în ceasurile în care — pe pămîntul nostru — toate cîte ne înconjoară intră cu sfîntă resemnare în penumbra neființei. Știa, avea sentimentul că moartea îi dă tîrcoale de mai mulți ani și sentimentul acesta nu-i picura în suflet nici temere, nici păreri de rău. Oricum, temere nu, — căci sufletul său trăia cu vibrații adinei certitudinile credinței religioase creștine, care — prin însuși cuvîntul lui Iisus—spune: Cel ce crede în Mine, chiar de va muri, viu va fi ; păreri de rău, poate că da, deși el făcuse cîndva suprema mărturisire:

*Mă va-nvăli, spumoasă, pe creștete de hău
O pretutîdenească vibrație de lumină
Și m-oi topi în boare de muzică divină,
Despovărat de zgura părerilor de rău.*

Cine știe încă dacă nu cumva, la întîlnirea cu moartea, o ușoară zgură a părerilor de rău îl va fi stăpînit, totuși, la gîndul că — deși aflat pe culmea a mai bine de optzeci de ani — el nu izbutise încă să ajungă a-și spune ultimul cuvînt în această lume.